

COMMISSION/COIMISIÚN UM
ATHCHÓIRIÚ AN DLÍ
LAW REFORM

TUARASCÁIL BHLIANTÚIL 2006

AN COIMISIÚN: COIMISINÉIRÍ AGUS FOIREANN

Ar an gCoimisiún um Athchóiriú an Dlí tá Uachtarán, aon Choimisinéir lánaimseartha amháin agus triúr Coimisinéirí páirtaimseartha

An Breitheamh Onórach Catherine Uasal McGuinness

Breitheamh de chuid na Cúirte Uachtaraí (go mí na Samhna 2006)

Patricia T. Rickard-Clarke BCL, Aturnae

Coimisinéir Lánaimseartha

An tOllamh Finbarr McAuley BCL, LLB, MPhil, LLD,

Ollamh Jean Monnet le Dlí Coiriúil, An Coláiste Ollscoile, Baile Átha Cliath

Coimisinéir Páirtaimseartha

Marian Shanley BCL, Aturnae,

Comhalta den Choimisiún chun Drochúsáid Leanaí a Fhiosrú

Coimisinéir Páirtaimseartha

Donal O'Donnell Abhcóide Sinsearach

Coimisinéir Páirtaimseartha

John Quirke

Rúnaí/Ceannasaí Riaracháin

FOIREANN AN CHOIMISIÚIN I 2006

Stiúrthóir Taighde:

Raymond Byrne BCL, LLM (NUI), Abhcóide,
ar iasacht ó Scoil an Dlí agus Rialtais, Ollscoil Chathair Bhaile Átha Cliath

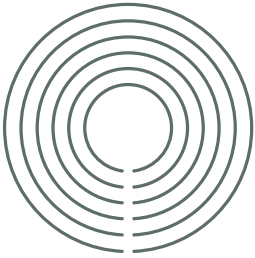
Taighdeoirí Dlí:**

John P Byrne BCL, LLM (NUI), Abhcóide
 Claire Bruton LLB, LLM (Lond), Abhcóide
 Aine Clancy BCL
 Philip Flaherty BCL, LLM (NUI)
 Caren Geoghegan LLB, LLM (Cantab), Abhcóide
 Roberta Guiry BCL, LLM (NUI)
 Orla Joyce BCL, LLM (Cantab)
 Cliona Kelly BCL
 Joanne Lynch BCL, LLM (NUI)
 Richard McNamara BCL, LLM (NUI)
 Margaret Maguire BCL, LLM (NUI)
 Jane Mulcahy BCL (Dlí agus Gearmáinis), LLM (NUI)
 Tara Murphy BCL, LLM (Essex)
 Catherine-Ellen O’Keeffe LLB, LLM (NUI)
 Charles O’Mahony BA, LLB (NUI), LLM (Lond), LLM (NUI)
 David Prendergast LLB, Abhcóide
 Sinéad Ring BCL (Dlí agus Gearmáinis), LLM (NUI)
 Keith Spenser BCL, LLM (Dub), BCL (Oxon), Abhcóide
 Aisling Wall BCL, LLM (Cantab)
 Nicola White LLB, LLM (Dub), Attorney-at-Law (NY)

FOIREANN RIARACHÁIN:

Bainisteoir Tionscadail: Pearse Rayel
Oifigeach Feidhmiúcháin: Denis McKenna
Bainisteoir Eolais Dlí: Conor Kennedy, BA, H Dip LIS
Catalógaí: Eithne Boland, BA (Hons), H Dip Ed, H Dip LIS
Oifigeach Theicneolaíocht Eolais: Liam Dargan
Rúnaí Príobháideach don Uachtarán: Debbie Murray
Oifigeach Cléireachais: Ann Browne

** Fostaítear taighdeoirí ar chonarthaí gearrthéarmacha

COMMISSION/COIMISIÚN UM
ATHCHÓIRIÚ AN DLÍ
LAW REFORM

Paul Gallagher AS
Ard-Aighne
Tithe an Rialtais
Sráid Mhuirfean Uachtarach
Baile Átha Cliath 2

21 Meán Fómhair 2007

A Ard-Aighne, a Chara,

De réir Alt 6 den Acht Fán gCoimisiún um Athchóiriú an Dlí 1975, tá sé d'onóir agam, thar ceann an Choimisiúin um Athchóiriú an Dlí, *an tOchtú Tuarascáil is Fiche (2006)* de chuid an Choimisiúin um Athchóiriú an Dlí a chur i do láthair.

Clúdaíonn sí an tréimhse ó 1 Eanáir 2006 go 31 Nollaig 2006

Mise le meas

John Quirke
Secretary/Head of Administration
Rúnaí/Ceannasaí Riaracháin

ADDRESS
35-39 Shelbourne Road Dublin 4 Ireland

TELEPHONE
+353 1 6377600

FAX
+353 1 6377601

EMAIL
info@lawreform.ie

WEBSITE
www.lawreform.ie

The Law Reform Commission is a statutory body established by the Law Reform Commission Act 1975

The Hon Mrs Justice, Catherine McGuinness, President Ms Patricia T Rickard-Clarke, BCL, Solicitor Prof Finbarr McAuley, BCL, LLB, MPhil, LL.D
Ms Marian Shanley BCL, Solicitor Mr Donal O'Donnell BCL, LL.M, SC

CLÁR ÁBHAIR

RÉAMHFHOCAL

8

CAIBIDIL 1

10

LÉARGAS GINEARÁLTA AR OBAIR AN CHOIMISIÚIN I 2005

Feidhmeanna an Choimisiúin

Ráiteas Straitéise 2006-2008

Modhanna Oibre agus Próiseas Comhairliúcháin

An Dara Clár Athchóirithe Dlí

Iarratais ón Ard-Aighne

Foilseacháin an Choimisiúin i 2006

CAIBIDIL 2

18

FOILSEACHÁIN AN CHOIMISIÚIN AGUS CLÁR ROLLACH AN CHOIMISIÚIN I 2006

Réamhrá

An Córas Dlí

Dlí na Fianaise

An Dlí Coiriúil

Dlí Talún agus Tíolacadh

Grúpaí Soghonta agus An Dlí

Dlí Teaghlaigh

Dlí Tráchtála agus Dlí na nOibleagáidí

CAIBIDIL 3

28

RIARACHÁN

Réamhrá

An Coimisiún

Foireann Riaracháin

Taighde agus Leabharlann

Airgeadas

Aguisín A:

32

An Dara Clár Athchóirithe Dlí 2000-2007

Aguisín B:

35

Grúpaí Oibre

Aguisín C:

39

Comhdhálacha agus Cuirteanna

Aguisín D:

41

Liosta d'Foilseacháin an Choimisiúin um Athchóiriú an Dlí

RÉAMFHOCAI

Tá an-áthas orm thar ceann mo chomhghleacaithe sa Choimisiún Tuarascáil Bhliantúil an Choimisiúin do 2006 a chur i láthair. I rith na bliana bhí an Coimisiún fós ag díriú ar ár *Dara Clár Athchóirithe Dlí 2000-2007* a chur i gcrích agus ag an am céanna ag caitheamh súile ar riachtanais na todhcháí.

Bhí an Coimisiún fíorshásta cúig Thuarascáil (ar Thuarascálacha “dúbailte” trí cinn ina raibh ábhar as sé Pháipéar Comhairliúcháin curtha le chéile) agus ceithre Pháipéar Comhairliúcháin, ceann acu a bhí ina ábhar tharchuir ón Ard-Aighne, a bheith foilsithe acu. Faoi dheireadh 2006 bhí an Coimisiún tar éis tús nó críoch a chur le tionscadail ar gach ábhar ón Dara Clár Athchóirithe Dlí a bhí fós le clúdach.

Mar Uachtarán ar an gCoimisiún ba mhaith liom aird ar leith a tharraingt ar dhá thionscadal éachtach a tháinig chun críche i rith 2006. Is í Tuarascáil an Choimisiúin ar *Dhaoine Fásta Soghonta agus an Dlí* a tháinig i ndiaidh dhá Pháipéar Comhairliúcháin níos luaithe an chéad cheann díobh sin. Molann an Tuarascáil achtú reachtaíocht nua inniúlachta intinne agus molann sí freisin go gcuirfí córas nua Caomhnóireachta in áit an chórais reatha Coimircithe Cúirte. Ba é an dara éacht ná foilsíú an Bhille um Athchóiriú Dlí Talún agus Tíolactha 2006, i mí an Mheithimh 2006. Bhí sé sin bunaithe ar Thuarascáil níos luaithe de chuid an Choimisiúin agus dhréachtaigh an Coimisiún an Bille féin i gcomhar leis an Roinn Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí. Rith Seanad Éireann an Bille i mí na Samhna 2006 agus táthar ag súil go mbeidh sé faoi bhráid Dháil Éireann sa bhfómhar 2007. Lean obair an Choimisiúin i réimse Dlí Talún agus Tíolactha ar aghaidh le foilsíú na Tuarascála ar *ríomhThíolacadh: Samhaltú Chóras Tíolactha na hÉireann*.

I rith an Dara Clár bhí sé mar pholasaí ag an gCoimisiún dréacht-Bhille a nascadh le gach Tuarascáil a foilsíodh. Rinneadh é sin le súil go n-éascódh sé forfheidhmiú mholtaí an Choimisiúin d’athchóiriú an dlí reatha sa chás go raibh fonn ar an Rialtas na moltaí sin a achtú.

I mí na Bealtaine 2006, tar éis don Rialtas cinneadh a dhéanamh ar iarratas ón Ard-Aighne, leathnaíodh obair an Choimisiúin go dhá réimse dúshlánach nua – Athráiteas Dlí Reachtúil agus ullmhú agus cothabháil Thábla Cróineolaíoch na Reachtanna. Cuirfidh sé sin gné nua le hobair an Choimisiúin.

Tá tús curtha ag an gCoimisiún anois leis an bpróiseas ábhair a aithint le cur sa *Tríú Clár Athchóirithe Dlí* a rithfidh ó 2008 go 2014

Feictear don Choimisiún go bhfuil rannpháirtíocht na sochaí trí chéile sa phróiseas athchóirithe dlí riachtanach dá chuid oibre. Dá réir sin, tá an Coimisiún i mbun chomhairliúcháin leathain leis an bpobal trí chéile, le eagraíochtaí rialtais, leis an ngairm dlí agus le grúpaí sainleasmhara éagsúla ar ábhair le cur sa chlár. Tabharfaidh sé seo deis do pháirtithe leasmhara éagsúla réimsí dlí a bhfuil gá iad a leasú a mholadh. Teastaíonn ón gCoimisiún a chinntiú go bhfreagraíonn na hábhair do fhíorriachtanais athchóirithe dlí na sochaí.

I rith 2006 chuir an Coimisiún críoch le Ráiteas Straitéise a leagann amach spriocanna straitéiseacha, dlíthiúil agus neamhdhlíthiúil, na heagraíochta don tréimhse 2006 go 2008. Tá plean gnó ullmhaithe freisin chun éifeacht a thabhairt do na heochairchuspóirí atá leagtha amach sa Ráiteas Straitéiseach. Beidh mioneolas ar sin le fáil sa Tuarascáil.

Mar Uachtarán ba mhaith liom buíochas a ghabháil leo sin ar fad a bhí páirteach i mbliain oibre thar a bheith táirgiúil – mo Chomhchoimisinéirí, an fhoireann dlí agus riaracháin ar fad agus iad sin ar fad a thug a gcuid saineolais, comhairle agus ama go fial dúinn ar bhonn deonach i ngrúpaí oibre, i gcomhairliúcháin agus i gcruinnithe.

Cé gur comhlacht reachtúil neamhspleách é an Coimisiún ní fheidhmíonn sé i leataoibh ón bpróiseas reachtaíochta. Is mór aige dá bhrí sin na teagmhálacha leanúna a bhíonn aige le Ranna Rialtais chun cur leis an gcúnamh is féidir leis a thabhairt don phróiseas sin. Ba mhaith leis an gCoimisiún freisin buíochas a thabhairt d'Oifig an Ard-Aighne as an tacaíocht luachmhar a thugann sí don Choimisiún ina chuid oibre.

Catherine McGuinness
UACHTARÁN

CAIBIDIL 1

LÉARGAS GINEARÁLTA AR OBAIR AN CHOIMISIÚIN I 2006

FEIDHMEANNA AN CHOIMISIÚIN

Is comhlacht reachtúil neamhspleách é an Coimisiún a bunaíodh faoin *Acht Fán gCoimisiúin um Athchóiriú an Dlí 1975*. Deir Acht 1975 gurb é ról an Choimisiúin an dlí a choimeád faoi bhreithniú agus taighde a sheoladh d'fhonn an dlí a athchóiriú, agus deir sé go bhfolaíonn athchóiriú dlí:

- forbairt an dlí
- a chódú (lena n-áirítear a shimpliú agus a fhreacnairciú) agus
- athbhreithniú agus comhdhlúthú an dlí reachtúil

Go dtí 2006, chomhlíon an Coimisiún an sainordú reachtúil sin go príomha trí Chlár Athchóirithe Dlí, mar aon le hiarratais ón Ard-Aighne faoi Acht 1975 ar réimsí áirithe dlí a scrúdú.

Clár Athchóirithe Dlí

Faoi Acht 1975 ní foláir don Choimisiún, i gcomhairle leis an Ard-Aighne, cláir a ullmhú ó am go céile chun brainsí éagsúla den dlí a scrúdú, d'fhonn iad a athchóiriú. Nuair a bheidh a leithéid de chlár faofa ag an Rialtas, déanfaidh an Coimisiún scrúdú agus taighde ar na hábhair atá leagtha amach ann agus, más cuí, déanfaidh sé tograí le haghaidh athchóiriú ar an dlí sna réimsí sin a leagan amach agus a chur faoi bhráid an Taoisigh. Tá dhá Chlár dá leithéid faofa ag an Rialtas. Bhí an *Chéad Chlár Athchóirithe Dlí* in áit idir 1976 agus 1999. Cuireadh an *Dara Clár Athchóirithe Dlí*, a fhaomhaigh an Rialtas i mí na Nollag 2000, ina áit sin agus rithfidh sé go dtí deireadh 2007. Tá téacs iomlán an Dara Clár in Aguisín A..

Iarratais ón Ard-Aighne

Deir Acht 1975 freisin gur féidir leis an Ard-Aighne iarratas a dhéanamh ar an gCoimisiún scrúdú agus taighde a dhéanamh ar réimse áirithe dlí agus, freisin, a iarraidh go gcuirfí tograí le haghaidh athchóirithe sa réimse sin faoina bhráid. Ní foláir don Choimisiún a leithéid d'iarratas a chomhlíonadh pé acu a bhfuil an réimse sin áirithe nó nach bhfuil sa chlár a bheidh curtha ag an gCoimisiún faoi bhráid an Rialtais agus faofa ag an Rialtas.

Athráiteas an Dlí Reachtúil agus Táblaí Cróineolaíocha na Reachtanna

I 2006, leathnaíodh scóip obair thaighde an Choimisiúin chun dhá réimse gníomhaíochta dúshlánacha a thabhairt san áireamh, Athráiteas an Dlí Reachtúil agus Táblaí Cróineolaíocha na Reachtanna. Tá na ról nua sin ag teacht go hiomlán le sainchúram athchóirithe dlí an Choimisiúin, a fholáíonn, de réir Acht 1975, códú an dlí, lena n-áirítear go háirithe a shimpliú, agus athbhreithniú agus comhdhlúthú an dlí reachtúil. Feictear don Choimisiún freisin go bhféadfadh na ról seo cuidiú leis an bpolasaí *Rialáil Níos Ferr* atá ag an Rialtas, lena n-áirítear tionscadal um Athchóiriú an Dlí Reachtúil réamh-1922, agus a léiríodh le déanaí san *Acht um Athchóiriú an Dlí Reachtúil 2007*.

I mí na Bealtaine 2006, rinne an Rialtas cinneadh (bunaithe ar thogra ón Ard-Aighne) gur cheart don Choimisiún Clár Athráiteas an Dlí Reachtúil a ullmhú faoin *Acht um an Dlí Reachtúil (Athráiteas) 2002*.¹ I mí na Bealtaine 2006 d'fhógair an Taoiseach beart Chomhairliúcháin Phoiblí maidir le moltaí le cur san áireamh sa Chlár. I mí na Samhna 2006 pléadh na haighneachtaí a bhí faighte

10 ¹ I mí Dheireadh Fómhair 2006, cheadaigh an Roinn Airgeadais 3 thaighdeoir don tionscadal. I mí Eanáir 2007, ceadaiódh bainisteoir tionscadail agus oifigeach cléireachais.

ag cruinniú den Choiste Stiúrtha um Athráiteas ar an Dlí Reachtúil, ar a bhfuil ionadaithe ón gCoimisiún, an tAonad um Rialáil Níos Fearr i Roinn an Taoisigh agus Oifig an Ard-Aighne. I mí Iúil 2007, d'fhoilsigh an Coimisiún *Páipéar Comhairliúcháin ar Athráiteas an Dlí Reachtúil* (LRC CP 45-2007). Déanann sé sin cur síos ar chúlra ginearálta an tionscadail um Athráiteas an Dlí Reachtúil, ar thorthaí an bhirt Chomhairliúcháin Phoiblí, ar an liosta sealadach Achtanna a bhí roghnaithe ag an gCoimisiún le haghaidh Athráitis, ar gnéithe teicneolaíochta den tionscadal (go háirithe forbairt bhunachar sonraí Athráiteas a mbeadh teacht ag an bpobal air) agus ar leaganacha den dréacht-Athráiteas ar an *Acht um Shaoráil Eolais 1997* a bhí curtha i gcrích ag an gCoimisiún.

I mí Mheán Fómhair 2006, d'iarr Oifig an Ard-Aighne ar an gCoimisiún breithniú ar fhreagracht a ghlacadh as ullmhú agus cothabháil Tháblaí Cróineolaíochta na Reachtanna, atá ar fáil anois ag www.irishstatutebook.ie. Is doiciméad é na Táblaí Cróineolaíochta ina bhfuil liosta mionsonraithe de na leasaithe ar fad a rinneadh ar Achtanna a bhí ann cheana le reachtaíocht nua. Ghlac an Coimisiún leis an iarratas sin.² Tá tús curtha ag an gCoimisiún le foireann oiriúnach a earcú don tionscadal tábhachtach sin agus rachaidh sé ar aghaidh ansin le forbairt Phlean Forfheidhmithe mionsonraithe.

RÁITEAS STRAITÉISE 2006-2008

I 2006, chuir an Coimisiún bailchríoch ar a *Ráiteas Straitéise 2006-2008* ina leagtar síos creat d'obair an Choimisiúin i dtreimhse trí bliana a bheidh fíorthábhachtach. Tháinig sé in áit an Phlean Straitéise agus Gnó 2003-2005, a lean ón bPlean Straitéise agus Gnó roimhe sin a chlúdaigh an tréimhse 1999-2002.

An doiciméad oibre is tábhachtaí de chuid an Choimisiúin

Cuireann an Ráiteas Straitéise béim ar an ngá atá le bheith ag breathnú chun cinn agus leas a bhaint as modhanna oibre reatha chun na spriocanna atá leagtha síos i gClár reatha Athchóirithe Dlí an Choimisiúin a bhaint amach – agus ról nua an Choimisiúin in Athráiteas an Dlí Reachtúil, a pléadh thuas, a chur san áireamh.

Tá léargas ann freisin ar thuairimí an Choimisiúin agus na hardbhainistíochta ar cad is gá a dhéanamh chun an leas is fearr a bhaint as ról agus obair lárnach an Choimisiúin i dtaca le hathchóiriú dlí agus a chinntiú go bhfeidhmíonn an eagraíocht chomh héifeachtach agus chomh héifeachtúil agus is féidir agus go mbaintear an úsáid is fearr as na hacmhainní atá ar fáil. Bhíothas ag iarraidh agus an Ráiteas á dhreachtú a chinntiú go mbeadh ciall réalaíoch leis don eagraíocht agus dá foireann, go mbeadh cur síos ann ar eochairthosaíochtaí an Choimisiúin do 2006-2008 agus go leagfadh sé síos freagrachtaí agus cuntasachtaí soiléire d'fhonn na tosaíochtaí sin a bhaint amach. Feictear don Choimisiún go mbeidh sé ar an doiciméid oibre is tábhachtaí don Choimisiún, don bhainistíocht agus don fhoireann agus ar dhoiciméad go mbeidh siad ag tagairt dó de shíor agus feidhmíocht agus forbairt na heagraíochta á meas.

Sainordú reachtúil an Choimisiúin

Agus an Ráiteas Straitéise á chur le chéile ag an gCoimisiún rinne sé achoimre mar seo a leanas ar a shainordú reachtúil faoin Acht Fán gCoimisiún um Athchóiriú an Dlí 1975:

“An dlí a choinneáil faoi athbhreithniú neamhspleách, neamhchlaon agus saineolach agus moltaí a dhéanamh mar thoradh ar sin d’athchóiriú an dlí.”

Tá an Coimisiún meáite ar an achoimre sin dá shainordú a choimeád chun tosaigh ina chuid gníomhaíochtaí faoin Ráiteas Straitéise.

² I mí Eanáir 2007, cheadaigh an Roinn Airgeadais bainisteoir tionscadail don tionscadal, agus cuirfidh an Coimisiún 2 thaighdeoir, atá ceadaithe cheana, ag obair air freisin.

Eochairchuspóirí

D'aithin Ráiteas Straitéise an Choimisiúin cúig Eochairchuspóir atá le cur i bhfeidhm i rith shaolré an Ráitis. Is iad sin:

EOCHAIRCHUSPÓIR 1

(1)Scrúdú ar réimsí áirithe dlí ó thaobh athchóirithe dlí bunaithe ar iarratais ar an gCoimisiún ón Ard-Aighne agus (2) clár reatha an Choimisiúin, an Dara Clár um Athchóiriú Dlí, a chur i gcrích go hardchaighdeán de réir fhorálacha an chláir sin agus sa mhéid agus is féidir é laistigh de thréimhse an Ráitis Straitéise seo.

EOCHAIRCHUSPÓIR 2

Tríú Clár um Athchóiriú Dlí a fhorbairt agus an clár sin a chur faoi bhráid an Taoisigh le haghaidh faomhadh an Rialtais.

EOCHAIRCHUSPÓIR 3

Na freagrachtaí a thug an tArd-Aighne don Choimisiún i 2006 i dtaca le hathráiteas an dlí reachtúil a fhorfheidhmiú.

EOCHAIRCHUSPÓIR 4

A chinntiú go bhfeidhmíonn réimse taighde na heagraíochta, le rannpháirtíocht iomlán na foirne dlí ar fad, chomh héifeachtach agus chomh héifeachtúil agus is féidir agus de réir an tsárchleachtais idirnáisiúnta.

EOCHAIRCHUSPÓIR 5

Tacú le hobair an Choimisiúin chun a chinntiú go seachadtar seirbhísí sa tslí is cost-éifeachtúla agus is éifeachtaí agus leis an rannpháirtíocht foirne is mó is féidir.

Léiríonn na hEochairchuspóirí seo na tascanna suntasacha atá le comhlíonadh ag an gCoimisiún sa tréimhse trí bliana atá clúdaithe ag an Ráiteas Straitéise. Cuimsíonn an chéad Eochairchuspóir "croíshainordú" tábhachtach an Choimisiúin, is é sin, an obair a mheastar a bheidh i gceist leis an gclár reatha, an *Dara Clár Athchóirithe Dlí 2000-2007* a chur i gcrích, agus mar thoradh ar iarratais ar leith ón Ard-Aighne. Déanann an dara Eochairchuspóir réamh-mheas ar an ngá a bheidh le hullmhúchán don athrú go dtí an *Tríú Clár Athchóirithe Dlí*, a thosóidh i 2008. Léiríonn an tríú Eochairchuspóir an tosaíocht ard a thugann an Coimisiún don dúshlán nua atá faighte aige ón Rialtas, is é sin, clár Athráiteas Dlí Reachtúil a ullmhú (mar atá pléite i gCaibidil 3, thíos). Pléann an ceathrú agus an cúigiú Eochairchuspóir leis an tacaíocht taighde dlí agus riaracháin is gá chun a chinntiú go mbeifear in ann sainordú an Choimisiúin a chomhlíonadh.

Monatóireacht ar fhorfheidhmiú na nEochairchuspóirí

Leagann an Ráiteas Straitéise meicníochtaí ríthábhachtacha síos chun monatóireacht a dhéanamh ar fhorfheidhmiú a chuid cuspóirí. Orthusan tá ullmhú agus athbhreithniú Phleananna Rollacha Gnó, ag léiriú na páirte a bhí ag na meithle taighde dlí agus riaracháin i mbaint na n-eochairchuspóirí amach. Leagann na Pleananna Gnó síos go soiléir na gníomhartha sonracha atá á ndéanamh i ngach réimse; an duine nó na daoine atá freagrach as gach gníomh a chur i bhfeidhm; an sprioc-am foriomlán do gach gníomh; an sprioc don bhliain agus don chéad ráithe eile, agus an duine ar a bhfuil cuntasacht fhoriomlán as gach gníomh. Gach ráithe déanann Coiste Bainistíochta an Choimisiúin measúnú ar dhul chun cinn ar gach Eochairchuspóir i gcomhar leis an duine nó na daoine ar a bhfuil cuntasacht fhoriomlán don chuspóir sin. Tugann an Coiste Bainistíochta tuairisc ar dhul cinn gach 6 mhí don Choimisiún agus díríonn sé aird freisin aon mhórfhadhbanna, bagairtí nó deiseanna a bheadh ag teacht chun cinn. Déanann an Coimisiún athbhreithniú ar an Ráiteas Straitéise go bliantúil agus déanann sé cinneadh, i bhfianaise dul chun cinn, pé acu a mbeadh

gá le haon mhórathruithe a chur air don chéad bhliain eile. Bíonn plé ag an gCoimisiún freisin le hOifig an Ard-Aighne chun athbhreithniú a dhéanamh ar dhul chun cinn go ginearálta faoin Ráiteas Straitéise. I mí na Nollag 2006 d'aontaigh an Coimisiún gur cheart an Ráiteas Straitéise a leasú i 2007 chun iarratas an Ard-Aighne i dtaca le *Táblaí Cróineolaíocha na Reachtanna*, atá pléite thus, a chur san áireamh.

MODHANNA OIBRE AGUS PRÓISEAS COMHAIRLIÚCHÁIN

Tá Páipéir Chomhairliúcháin agus Tuarascálacha an Choimisiúin bunaithe ar thaighde dian cúramach. Le linn taighde ar aon cheist, breithnítear ar chásdhlí, reachtaíocht, dlí-eolaíocht agus scríbhinní acadúla, sa bhaile agus go hidirnáisiúnta. Tugann an Coimisiún aird ar leith ar dhlíthe dhlínsí comparáideacha, mar aon le moltaí a bheadh déanta ag comhlachtaí athchóirithe dlí sna dlínsí sin. Feictear don Choimisiún freisin go bhfuil sé tábhachtach a chinntiú go mbeadh aon mholtaí le haghaidh athchóirithe fréamhaithe i gcleachtas. Le linn dó a bheith ag ullmhú moltaí, bíonn comhairliúcháin neamhfhoirmiúla ag an gCoimisiún le cleachtóirí dlí, agus freisin le daoine gairmiúla ábhartha eile agus comhlachtaí ionadaíochta. Tugtar aitheantas do na léargais phraiticiúla a thugann na teagmhálacha sin i bhfoilseacháin an Choimisiúin.

Modheolaíocht

Chun na spriocanna atá leagtha síos sa Dara Clár Athchóirithe Dlí a bhaint amach, cinntíonn an Coimisiún go gcuirtear gach tionscadal faoi chúram Thaighdeora a bhíonn ag obair faoi threoir ghinearálta an Stiúrthóra Taighde. Baineann an Coimisiún úsáid freisin as Grúpaí Oibre, a gcuireann a gcuid ball saineolas ar fáil ar bhonn deonach, i réimsí ina bhfuil ionchur suntasach saineolaíochta riachtanach. Tá liosta Grúpaí Oibre agus a mballraíocht in Aguisín B.

I bhfianaise na castachta a bhaineann le cuid de na ceisteanna a thagann aníos, téann an Coimisiún i gcomhairle go rialta le saineolaithe i réimsí ar leith eolais dlí agus eolais gairmiúil eile ar ábhar ar leith. Téann an Coimisiún i mbun a chuid oibre ar bhonn Chlár Rollach Oibre ina mbíonn spriocdhátaí chun céimeanna éagsúla den obair a bhaint amach. D'fhonn cuidiú leis an gCoimisiún monatóireacht a dhéanamh ar na spriocanna sin a bhaint amach, déantar athbhreithnithe rialta ar an gClár Oibre. Tá cur síos i gCaibidil a 3 ar an obair a bhí idir lámha ag an gCoimisiún i 2006.

An Próiseas Comhairliúcháin

Tá tábhacht lárnach sa phróiseas comhairliúcháin d'obair an Choimisiúin. D'fhéadfadh an comhairliúchán a bheith i bhfoirmeacha éagsúla. I gcéimeanna tosaigh a chuid taighde b'fhéidir go mbuailfeadh an Coimisiún le saineolaithe nó cleachtóirí a bhíonn ag obair i réimse ar leith, nó ionadaithe grúpaí sainleasa. Ansin, i bhformhór na gcásanna ullmhóidh an Coimisiún Páipéar Comhairliúcháin (ar a dtugtaí Páipéar Oibre suas go dtí 1985), agus le blianta beaga anuas foilseofar i gcónaí é (i mblianta roimhe sin, scaip an Coimisiún Páipéar Oibre ó am go chéile ar shaineolaithe nó cleachtóirí ábhartha amháin). Lorgóidh an Coimisiún aighneachtaí i scríbhinn ó pháirtithe leasmhara maidir leis na moltaí sealadacha sa Pháipéar Comhairliúcháin. Cuirfear na haighneachtaí sin san áireamh agus an Tuarascáil dheiridh ar an ábhar á dréachtú, agus pléifear sa Tuarascáil le haon ceisteanna nó ábhair imní a ardaíonn siad. Roimh an Tuarascáil a dhréachtú, reáchtáiltear seimineár agus d'fhéadfadh an Coimisiún cuireadh a thabhairt chuige do pháirtithe leasmhara, nó dóibhsean a rinne aighneachtaí.

I mí Eanáir, reáchtáil an Coimisiún seimineár maidir lena *Pháipéar Comhairliúcháin ar Chearta agus Dualgais Dhaoine in Aontíos Céileachais Ó 2000*, is gnách leis an gCoimisiún dréacht-Bhille a chur le gach Tuarascáil ina ndéanann sé moltaí le haghaidh athruithe reachtaíochta.

Cumarsáid le Coiste Comhairleach agus le Ranna Rialtais

Is é cleachtas an Choimisiúin le blianta fada a bheith i dteagmháil le ranna rialtais faoi na tionscadail a bhfuil sé ag obair orthu i láthair na huaire nó ar dócha go mbeidh siad ag obair orthu amach anseo. Tá socrú ag an gCoimisiún freisin leis an Roinn Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí, do chruinnithe leathbhliantúla chun athbhreithniú a dhéanamh ar ábhair chomhleasa, sa dlí coiriúil agus sa dlí sibhialta. Cuireann na cruinnithe sin ar chumas an Choimisiúin agus na Roinne ceisteanna lena bhfuil siad ag plé faoi láthair agus dul chun cinn sa phróiseas reachtaíochta a phlé.

I 1998, bhunaigh an Rialtas Coiste Comhairleach faoi choimirce Oifig an Ard-Aighne, ar a mbíonn ionadaithe ó ranna áirithe rialtais, Comhairle an Bharra in Éirinn, Dlíchumann na hÉireann, agus ón gCoimisiún.

Cruinnithe le Coiste Oireachtais

Ó 1998, bhí cruinnithe ó am go chéile ag an gCoimisiún leis an gComhchoiste Oireachtais ar Cheartas, Comhionannas, Cosaint agus Cearta Ban chun clár oibre an Choimisiúin a phlé. Ar 3 Deireadh Fómhair, bhuailead ionadaithe de chuid an Choimisiúin leis an gComhchoiste chun an *Bille um Athchóiriú an Dlí Talún agus Tíolactha 2006*, a d'éirigh as tuarascáil an Choimisiúin i 2005, *Tuarascáil ar Athchóiriú agus Nuachóiriú Dlí Talún agus Dlí Tíolactha*, a phlé. Is mór ag an gCoimisiún na cruinnithe leis an gCoiste.

Comhdhálacha, Cuairteanna agus Teagmhálacha leis na Meáin

Bíonn Coimisinéirí ag freastal ar agus rannpháirteach i seimineáir agus comhdhálacha poiblí go rialta faoi réimsí taighde bainteach leis an Dara Clár agus le Clár Rollach Oibre an Choimisiúin. Ina theannta sin, déantar nuacht agus preas-eisiúintí a dháileadh ar na meáin nuair a bhíonn Páipéar Comhairliúcháin nó Tuarascáil á fhoilsiú. Go ginearálta, gníomhaíonn an Stiúrthóir Taighde agus Coimisinéirí ag a bhfuil ról tábhachtach i dtionscadail ar leith mar urlabhraithe meán don Choimisiún. Tá sonraí maidir le comhdhálacha a ndearnadh freastal orthu agus cuairteanna go dtí agus ó chomhlachtaí athchóirithe dlí in Aguisín C.

AN DARÁ CLÁR ATHCHÓIRITHE DLÍ

Tá an téacs iomlán an *Dara Clár Athchóirithe Dlí 2000-2007* in Aguisín A. Aithníonn an Dara Clár os cionn 30 ábhar ar leith rangaithe faoi bhrainsí difriúla den dlí i gcomhair scrúdaithe, d'fhonn iad a athchóiriú. Is féidir iad sin a rangú faoi na ceannteidil seo a leanas:

- 1 An Córas Dlí
- 2 Dlí na Fianaise
- 3 Dlí Riaracháin
- 4 Dlí Coiriúil
- 5 Dlí Talún agus Tíolacadh
- 6 Grúpaí Soghonta agus an Dlí
- 7 Dlí Teaghlaigh
- 8 Dlí Tráchtála agus Dlí na nOibleagáidí

Chomh maith le os cionn 30 ábhar ar leith a leagadh síos i gcomhair scrúdaithe, nótáil an Dara Clár, dá bhfeicfí go raibh gá le hathchóiriú dlí in aon réimse laistigh de na brainsí ginearálta dlí a leagadh síos thuas, go dtabharfaidh an Coimisiún, nuair is cuí, agus faoi réir theorainneacha na n-acmhainní atá ar fáil dó, na moltaí riachtanacha chun tosaigh. Go háirithe, nótáil an Dara Clár go bhfuil leas leanúnach ag an gCoimisiún i gcódú an dlí agus go bhfuil sé de rún aige aghaidh a

thabhairt ar cheist na códaíochta i dtaca le nithe a thiteann laistigh de bhraintí dlí atá leagtha síos sa Chlár seo de réir mar is cuí.

Sna na réimsí sin ar fad, nótálann an Dara Clár go dtabharfaidh an Coimisiún, de réir mar is cuí, aird ar ghníomhaíochtaí chomhlachtaí oifigiúla eile ar spéis leo athchóiriú dlí, ina measc Seirbhís na gCúirteanna, agus go mbeidh sé sásta comhoibriú leo. Le linn tréimhse an Dara Clár chuir an Coimisiún aighneachtaí, mar shampla, chuig Grúpa Athbhreithnithe Dhlí na gCuideachtaí (ar struchtúir do charthanais agus cuideachtaí bainistíochta maoiné) agus an Rialtóir Airgeadais (ar scéimeanna scaoilte cothromais). Bhí an Coimisiún páirteach freisin i gcomhthionscadail níos mionsonraithe le comhlachtaí eile, ar athchóiriú dlí talún agus dlí tíolactha (leis an Roinn Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí), ar athchóiriú dlí carthanais (leis an Roinn Gnóthaí Pobail, Tuaithe agus Gaeltachta) agus ar athchóiriú agus comhdhlúthú Achtanna na gCúirteanna (leis an tSeirbhís Chúirteanna agus an Roinn Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí).

IARRATAIS ÓN ARD-AIGHNE

I 2006, d'fhoilsigh an Coimisiún *Tuarascáil ar Achomhairc Ionchúisimh agus Éisteachtaí Réamhthrialacha* (LRC 81-2006) inar corpraíodh an t-ábhar ina *Pháipéar Comhairliúcháin ar Achomhairc Ionchúisimh ó Phianbhreitheanna Ró-bhoga sa Chúirt Dúiche* (LRC CP 33-2004). Tháinig siad sin mar thoradh ar iarratas a rinne an tArd-Aighne i 2003, de réir alt 4(2)(a) d'Acht 1975, breithniú ar cumhacht a bhronnadh ar an Stiúrtóir Ionchúiseamh Phoiblí achomharc a dhéanamh ar phianbhreitheanna boga ón gCúirt Dúiche.

I mí na Samhna 2005, d'iarr an tArd-Aighne ar an gCoimisiún athchóirithe a bhreithniú agus a mholadh i dtaca le: (1) stádas agus cearta (lena n-áirítear cearta saoránach) linbh ina chónaí lasmuigh den stát a bhfuil ordú uchtaithe eachtrach déanta ina leith ar son shaoránaigh nó saoránach de chuid na hÉireann; (2) an bealach is éifeachtaí le comhlíonadh dualgas dlíthiúil agus bunreachtúil na dtuismitheoirí uchtála i leith an linbh sin a chinntiú; (3) an bealach is éifeachtaí le comhlíonadh dualgas an Stáit i leith an linbh sin ag éirí as Airteagail 40.3 agus 42.5 den Bhunreacht a chinntiú. Rinne an Coimisiún dul chun cinn suntasach ar an iarratas sin i 2006 agus, i mí an Mhárta 2007, d'fhoilsigh sé a *Pháipéar Comhairliúcháin ar Ghnéithe den Dlí Uchtaithe Idirthíortha* (LRC CP 43-2007).

I mí Eanáir 2006, d'iarr an tArd-Aighne ar an gCoimisiún athchóirithe a bhreithniú agus a mholadh i dtaca le Dlíteanas Sibhialta Samárach Maith agus Saorálach. Rinne an Coimisiún dul chun cinn suntasach ar an iarratas sin i 2006 agus foilseoidh sé a *Pháipéar Comhairliúcháin ar Dhlíteanas Sibhialta Samárach Maith agus Saorálach* i 2007.

FOILSEACHÁIN AN CHOIMISIÚIN I 2006

In 2006, the Commission published 5 Reports and 4 Consultation Papers. These were:

- *Tuarascáil ar Ríomh-Thíolacadh: Samhaltú Chóras Tíolactha na hÉireann* (LRC 79-2006) (Aibreán 2006)
- *Páipéar Comhairliúcháin ar Éigeantas agus Riachtanas* (LRC CP 39-2006) (Aibreán 2006)
- *Tuarascáil ar Iontaobhais Charthanais agus Struchtúir Dhlíthiúla do Charthanais* (LRC 80-2006) (Deireadh Fómhair 2006)³
- *Páipéar Comhairliúcháin ar Ionpháirteacht i gConradh: Cearta Tríú Páirtí* (LRC CP 40-2006) (Samhain 2006)
- *Tuarascáil ar Achomhairc Ionchúisimh agus Éisteachtaí Réamhthrialacha* (LRC 81-2006) (Samhain 2006) (*, cuid)⁴
- *Páipéar Comhairliúcháin ar Chosaint Dhlisteanach* (LRC CP 41-2006) (Samhain 2006)
- *Tuarascáil ar Chearta agus Dualgais Dhaoine in Aontíos Céileachais* (LRC 82-2006) (Nollaig 2006)
- *Tuarascáil ar Dhaoine Fásta Soghonta agus an Dlí* (LRC 83-2006) (Nollaig 2006)⁵
- *Páipéar Comhairliúcháin ar Fhorbairtí Ilaonad* (LRC CP 42-2006) (Nollaig 2006)

Tá foilseacháin a d'éirigh as tarchuir ón Ard-Aighne marcáilte le réiltín (*).

Tá cur síos i gCaibidil 2 den Tuarascáil seo ar na foilseacháin sin i gcomhthéacs an *Dara Clár Athchóirithe Dlí 2000-2007*, agus tá suirbhé ann chomh maith ar chlár rollacha oibre an Choimisiúin i 2006.

³ Comhthuarascáil a bhí anseo inar corpraíoch ábhar as dhá Páipéar Comhairliúcháin, ar Dlí Iontaobhas Carthanais agus ar Struchtúir Dhlíthiúla do Charthanais.

⁴ Comhthuarascáil a bhí anseo inar corpraíoch ábhar as dhá Pháipéar Comhairliúcháin ar Achomhairc Ionchúisimh ar Díotáil agus ar Achomhairc Ionchúisimh ón gCúirt Dúiche.

⁵ Is Comhthuarascáil a bhí anseo inar corpraíoch ábhar ó dhá Pháipéar Comhairliúcháin, ar Dlí agus an Duine Scothaosta agus Daoine Fásta Soghonta: Inniúlacht.

CAIBIDIL 2

FOILSEACHÁIN AGUS CLÁR ROLLACH OIBRE AN CHOIMISIÚIN I 2006

RÉAMHRÁ

Sa Chaibidil seo, déanann an Coimisiún cur síos ar ábhar a chuid foilseachán i rith 2006 agus ar eilimintí eile Chlár Rollach Oibre an Choimisiúin. Mar atá luaite i gCaibidil 1, d'aithin an *Dara Clár Athchóirithe Dlí 2000-2007* roinnt brainsí dlí i gcomhair scrúdaithe d'fhonn iad a athchóiriú:

- 1 An Córas Dlí
- 2 Dlí na Fianaise
- 3 Dlí Coiriúil
- 4 Dlí Talún agus Tíolactha
- 5 Grúpaí Soghonta agus an Dlí
- 6 Dlí Teaghlaigh
- 7 Dlí Tráchtála agus Dlí na nOibleagáidí

Cuireann na brainsí sin, mar aon le haon réimsí breise chun nithe a cuireadh faoi bhráid an Choimisiúin ar iarratas an Ard-Aighne a chur san áireamh, bonn áisiúil ar fáil le cur síos a dhéanamh ar obair an Choimisiúin i 2006.

Tá deis ar fáil sa Chaibidil seo chomh maith le plé a dhéanamh ar aon fhorbairtí ábhartha i 2006 maidir le forfheidhmiú moltaí le haghaidh athchóirithe a rinne an Coimisiún. Tá rannóg ar leith i suíomh gréasáin an Choimisiúin, www.lawreform.ie, ina bhfuil léargas ginearálta ar fhorfheidhmiú Thuarascálacha uile an Choimisiúin, a thugtar suas go dáta ar bhonn rialta.

1. AN CÓRAS DLÍ

1.1 Athchóiriú agus Comhdhlúthú Achtanna na gCúirteanna

I mí Dheireadh Fómhair 2005, thosaigh an Coimisiún ar thionscadal chun athchóiriú agus comhdhlúthú a dhéanamh ar Achtanna na gCúirteanna, a chuimsíonn suas le 100 Acht, ar a bhfuil líon mór a achtaíodh roimh bhunú an Stáit. Ó 1922, tá beagnach 60 Acht Cúirteanna achtaithe ag an Oireachtas, rud a fhágann go mbíonn sé deacair teacht ar an dlí ábhartha. Chuaigh an Coimisiún i mbun an tionscadail seo i gcomhar leis an Roinn Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí agus an tSeirbhís Chúirteanna. Sa tslí sin, tá sé cosúil leis an Chomhthionscadal ar Athchóiriú agus Nuachóiriú Dlí Talún agus Dlí Tíolactha, a bhfuil tagairt thíos dó. I mí Iúil 2007, d'fhoilsigh an Coimisiún *Páipéar Comhairliúcháin ar Chomhdhlúthú agus Athchóiriú Achtanna na gCúirteanna* (LRC CP 46-2007), a chuimsíonn dréachthéacs comhdhlúite de na hAchtanna Cúirteanna ábhartha.

1.2 Athráiteas ar an Dlí Reachtúil

I mí na Bealtaine 2006, cheadaigh an Rialtas iarratas ón Ard-Aighne go rachadh an Coimisiún i mbun chlár Athráiteas ar an Dlí Reachtúil ar son Roinn an Taoisigh agus Oifig an Ard-Aighne. Éascaíonn *An tAcht um an Dlí Reachtúil (Athráiteas) 2002* próiseas chun go mbeadh teacht níos éasca ar reachtaíocht trí Achtanna atá ann cheana a thabhairt suas go dáta trí gach athrú a rinneadh le hAchtanna nó le hIonstraimí Reachtúla níos déanaí a chorprú in aon fhormaid amháin

a bheadh éasca le léamh. Ní chuireann Athráitis athrú i mbealach ar bith ar éifeacht an dlí. I mí na Bealtaine 2006, d'fhógair an Taoiseach beart Chomhairliúcháin Poiblí maidir le mholtaí le cur san áireamh sa Chlár. I mí na Samhna 2006, pléadh na haighneachtaí a bhí faighte ag cruinniú den Choiste Stiúrtha um Athráiteas ar an Dlí Reachtúil, ar a bhfuil ionadaithe ón gCoimisiún, ón Aonad um Rialáil Níos Fearr i Roinn an Taoisigh agus ó Oifig an Ard-Aighne. I mí Iúil 2007, d'fhoilsigh an Coimisiún *Páipéar Comhairliúcháin ar Athráiteas ar an Dlí Reachtúil* (LRC CP 45-2007). Déanann sé sin cur síos ar chúlra ginearálta an tionscadail um Athráiteas ar an Dlí Reachtúil, ar thorthaí an bhirt Chomhairliúcháin Phoiblí, ar an liosta sealadach Achtanna a bhí roghnaithe ag an gCoimisiún le haghaidh Athráitis, ar gnéithe teicneolaíochta den tionscadal (go háirithe forbairt bhunachar sonraí Athráiteas a mbeadh teacht ag an bpobal air) agus ar leaganacha den dréacht-Athráiteas ar an *Acht um Shaoráil Eolais 1997* a bhí curtha i gcrích ag an gCoimisiún.

1.3 Táblaí Cróineolaíochta na Reachtanna

I mí Mheán Fómhair 2006, d'iarr Oifig an Ard-Aighne ar an gCoimisiún breithniú ar fhreagracht a ghlacadh as ullmhú agus cothabháil Tháblaí Cróineolaíochta na Reachtanna, atá ar fáil anois ag www.irishstatutebook.ie. Is doiciméad é na Táblaí Cróineolaíochta ina bhfuil liosta mionsonraithe de na leasaithe ar fad a rinneadh ar Achtanna a bhí ann cheana le reachtaíocht nua. Ghlac an Coimisiún leis an iarratas sin, a dhéanfaidh comhlánú ar a chuid oibre ar Athráiteas ar an Dlí Reachtúil, atá pléite thuas. Tá tús curtha ag an gCoimisiún le foireann oiriúnach a earcú don tionscadal tábhachtach sin agus rachaidh sé ar aghaidh ansin le forbairt Phlean Forfheidhmithe mionsonraithe.

1.4 Réiteach Malartach ar Dhíospóidí

I mí Dheireadh Fómhair 2006, thosaigh an Coimisiún ar thionscadal ar Réiteach Malartach Díospóidí (ADR). Baineann sé seo le scrúdú a dhéanamh ar phrionsabail bhunúsacha rochtana ar cheartas sibhialta. Sa tslí seo, d'fhéadfaí a rá go ndéanann ADR chomhtháthú ar gach modh le díospóidí a réiteach, ó idirghabháil, trí chomhréiteach, eadráin, Ombudsman, comhlachtaí rialála agus na cúirteanna (lena n-áirítear cúirt na n-éileamh beag). Déanfaidh an Coimisiún iniúchadh ar fhorbairtí le déanaí sa réimse seo, go náisiúnta agus hidirnáisiúnta.

2. DLÍ NA FIANAISE

2.1 Dlí Fóirínseach: Bunachar Sonraí DNA

I 2005, d'fhoilsigh an Coimisiún *Tuarascáil ar Bhunú Bhunachair Shonraí DNA* (LRC 78-2005), a lean a *Pháipéar Comhairliúcháin ar Bhunú Bhunachair Shonraí DNA* (LRC CP 29-2004). D' éirigh sé seo as iarratas i 2003 ón Ard-Aighne an cheist a bhreithniú. Mhol an Tuarascáil go mbunófaí Bunachar Sonraí DNA teoranta, ina gcoinneofaí próifílí de dhaoine a mbeadh amhras réasúnta fúthu, nó go gciontófaí iad, maidir le coireanna tromchúiseacha (lena n-áirítear dúnbhásaithe, formhór na gcionta in aghaidh an duine agus buirgléireacht). Mhol an Tuarascáil freisin gur cheart go mbeadh aidhmeanna an bhunachair sonraí luaite sa bhunreachtaíocht á bhunú. Tugann an Tuarascáil aghaidh freisin ar an gceist cé dhéanfaidh rialáil agus cothabháil ar an mBunachar Sonraí DNA, agus molann sé go mbunófaí Gníomhaireacht um Eolaíocht Fhóirínseach neamhspleách chuige seo. Bhí dréacht-Bhille Bhunachair Shonraí DNA iniata leis an Tuarascáil. I mí Eanáir 2006, d'fhógair an Rialtas go raibh sé tar éis aontú ar Bhille um Shampláil Fhóirínseach agus Fianaise a dhréachtú. I mí Feabhra 2007, d'fhoilsigh an Roinn Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí Scéim Ghinearálta do *Bhille um Cheartas Coiriúil (Sampláil Fhóirínseach agus Fianaise) 2007*, atá le fáil ag www.justice.ie.

2.2 Gnéithe eile de Dhlí na Fianaise

I mí Dheireadh Fómhair 2006, chuir an Coimisiún tús le thionscadal ar dhlí na fianaise i gcúrsaí sibhialta agus coiriúla. Déanfaidh an tionscadal seo iniúchadh ar roghanna le haghaidh athchóiriú ar ghnéithe de dhlí na fianaise, ar a n-áirítear an dlí coiteann agus reachtaíocht sa réimse seo roimh 1922.

3. DLÍ COIRIÚIL

3.1 An Dlí Dúnbhásaithe

Tá obair an Choimisiúin ar an dlí dúnbhásaithe mar chuid dá athbhreithniú ar phrionsabail ghinearálta dhliteanais choiriúil. Is é an aidhm atá le hobair an Choimisiúin sa réimse seo ná an réamhobair a dhéanamh do chódú an dhlí coiriúil i ndeireadh báire, i gcomhar le hobair an Choiste Comhairleach um Chódú an Dhlí Coiriúil a bunaíodh faoi Chuid 14 den *Acht um Cheartas Coiriúil 2006*. D'fhoilsigh an Coimisiún dhá Pháipéar Comhairliúcháin sa réimse seo, a bheidh mar bhunús do Thuarascáil Dheiridh ar Dhúnmharú agus Dhúnbhású. I 2001, d'fhoilsigh an Coimisiún *Páipéar Comhairliúcháin ar Dhúnbhású: Gné na hIntinne i nDúnmharú* (LRC CP 17-2001). Pléann sé seo leis an gceist pé acu a bhfuil an sainmhíniú atá ann ar ghné na hintinne i ndúnmharú sách uileghabhálach, is é sin, pé acu ar cheart maruithe neamhbheartaithe áirithe a phionósú mar dhúnmharú ar bhonn morálta; agus breithníonn sé pé acu ar cheart aghaidh a thabhairt ar an deacracht seo trí an mens rea don chion a leathnú ionas go gcuimseodh sé neamhshuim mheargánta i luach beatha daonna. I rith 2006, rinne an Coimisiún dul chun cinn suntasach in ullmhú an dara Páipéar sa réimse seo, ar dhúnbhású ainneonach, agus i 2007, d'fhoilsigh an Coimisiún *Páipéar Comhairliúcháin ar Dhúnbhású Ainneonach* (LRC CP 44-2007). Fillimid air seo sa Tuarascáil Bhliantúil do 2007.

3.2 Cosaintí sa Dlí Coiriúil

Déanann Dara Clár an Choimisiúin tagairt do bhriogadh, cosaint dhlísteanach agus éigeantas agus riachtanas mar chosaintí. D'fhoilsigh an Coimisiún Páipéir Comhairliúcháin ar gach ceann díobh seo, agus tá sé i gceist aige Tuarascáil a fhoilsiú ag corprú na trí chosaint i 2007 nó 2008. I 2003, d'fhoilsigh an Coimisiún *Páipéar Comhairliúcháin ar Dhúnbhású: Pléadail Bhriogaidh* (LRC CP 27-2003)

I 2006, d'fhoilsigh an Coimisiún *Páipéar Comhairliúcháin ar Éigeantas agus Riachtanas* (LRC CP 39-2006). Bíonn éigeantas agus riachtanas ar fáil mar chosaintí nuair a dhéanann duine coir de bharr srianaithe nó comhéignithe ag éirí as bagairtí tromchúiseacha (éigeantas) nó imthosca scéiniúla (riachtanas). Maidir le héigeantas mar chosaint, tá moladh sealadach déanta ag an gCoimisiún go bhfágfaí na teorainneacha mar atá. Áirítear le seo: go gcaithfidh bagairt báis nó díobháil thromchúiseach a bheith i gceist; go gcaithfidh frithsheasmhacht an chúisí a bheith sáraithe, agus gurb é a bheadh i gceist leis sin ná frithsheasmhacht ghnáthduine ag a mbeadh tréithe an chúisí. Cé nach bhfuil an chosaint seo le fáil do dhúnmharú, tá moladh sealadach déanta ag an gCoimisiún go gceadófaí é mar pháirtchosaint, a laghdódh é ó dhúnmharú go dúnorgain. Maidir le riachtanas mar chosaint, tá moladh sealadach déanta ag an gCoimisiún gur cheart í a choimeád sa bhfoirm ina bhfuil sí ionas go mbeadh sí ar fáil in imthosca eisceachtúla áirithe nuair nach mbeadh ach rogha shrianta ag duine i dtaca lena c(h)uid gníomhartha, an srian ag éirí as imthosca coimhthíocha, agus go mbriseann an duine an dlí leis an ngníomh a roghnaíonn sé/sí. Faoi mar a tharla maidir le héigeantas, ghlac an Coimisiún leis go bhféadfaí cás comhleanúnach a dhéanamh freisin ar son glacadh le riachtanas mar chosaint iomlán dá bhféadfaí a thaispeáint go raibh gníomhartha an chúisí imhaite ar an mbonn go mba lú mar oilc iad, agus d'iarr sé aighneachtaí faoin ábhar.

I 2006 freisin, d'fhoilsigh an Coimisiún *Páipéar Comhairliúcháin ar Chosaint Dhlisteanach* (LRC CP 41-2006). Pléann an Páipéar úsáid fhórsa mharfaigh ag oifigigh forfheidhmithe dlí agus freisin féinchosaint ag saoránaigh príobháideacha, lena n-áirítear féinchosaint i gcomhthéacs chosaint bhaile. Cuireann an Páipéar béim ar an tábhacht atá le scóip na cosanta a leagadh síos, go háirithe mar go n-oibríonn sé go príomha mar chosaint inmhaiteachta, is é sin cosaint iomlán ar chúiseamh, lena n-áirítear cúiseamh dúnmharaithe. Scrúdaíonn an Páipéar na rialacha traidisiúnta don chosaint, lena n-áirítear na riachtanais i dtaca le bagairt (is é sin, go bhfuil beatha i mbaol, agus go bhfuil an bhagairt ar tí tarlú agus mídhleathach) agus na riachtanais i dtaca le freagairt (is é sin, go bhfuil freagairt an chosantóra riachtanach agus comhréireach). Breithníonn an Páipéar freisin cén caighdeán is fearr a fheileann don chosaint, is é sin, caighdeán oibiachtúil, suibhachtúil, measchta nó déach.

3.3 Cionta neamhfhórásta: gríosú, comhcheilg agus iarrachtaí

I mí Dheireadh Fómhair 2006, chuir an Coimisiún tús le tionscadal ar chionta neamhfhórásta. Scrúdóidh sé seo roghanna le haghaidh athchóiriú an dlí a bhaineann le gríosú, comhcheilg agus iarrachtaí.

3.4 Nós imeachta i gcásanna coiriúla: achomhairc ionchúisimh

I 2006, d'fhoilsigh an Coimisiún *Tuarascáil ar Achomhairc Ionchúisimh agus Éisteachtaí Réamhthrialach* (LRC 81-2006), a chorpraíonn ábhar sa *Pháipéar Comhairliúcháin ar Achomhairc Ionchúisimh a Tugadh ar Díotáil* (LRC CP 19-2002) agus sa *Pháipéar Comhairliúcháin ar Achomhairc Ionchúisimh ó Dhaorbhreitheanna Róbhoga sa Chúirt Dúiche* (LRC CP 33-2004) (lean an dara Páipéar iarratas ón Ard-Aighne i 2003 breithniú ar cumhacht a thabhairt don Stiúrthóir Ionchúiseamh Phoiblí achomhairc a dhéanamh ar dhaorbhreitheanna boga ón gCúirt Dúiche). Maidir le hachomhairc ionchúisimh a tugadh ar díotáil, ghlac an Tuarascáil leis an achomhairc leathnaithe 'gan dochar' san *Acht um Cheartas Coiriúil 2006* (is é sin, nach féidir éigiontú a chur ar ceal ach gur féidir rialuithe míchearta a cheartú don todhchaí), agus dúirt nach raibh gá lena thuilleadh athchóirithe faoi láthair. Mhol an Tuarascáil go bhféadfaí aghaidh a thabhairt ar rialuithe míchearta trialach freisin trí cheistneoirí réamhthrialach a thabhairt isteach a bhféadfaí úsáid a bhaint astu chun déileáil le ceisteanna dlí a ndéileáiltear leo faoi láthair le linn thrialacha. Maidir le hachomhairc ionchúisimh in aghaidh phianbhreitheanna róbhoga sa Chúirt Dúiche, ghlac an Coimisiún leis, i bprionsabail, gur cheart go bhféadfaí athbhreithniú a dhéanamh orthu seo, ach mhol sé gurbh fhearr déileáil lies an gceist trí athchóirithe eile, lena n-áirítear Córas Eolais Phianbhreitheanna na hÉireann (ISIS) atá molta.

3.5 Ciontuithe caite

Mheabhraigh an Páipéar *Comhairliúcháin ar Bhosca Déirce na Cúirte* (LRC CP 31-2004) go n-úsáidtear Bosca Déirce na Cúirte (ar ar fhoilsigh an Coimisiún Tuarascáil i 2005: féach an Tuarascáil Bhliantúil do 2005) go minic chun clárú ciontuithe a sheachaint, rud a chiallaíonn buanthaifead coiriúil faoin dlí reatha. Nótáil an Coimisiún go bhfeidhmíonn Stáit eile dlíthe 'ciontuithe caite', faoina bhféadfaí mionchiontuithe agus seanchiontuithe a bhaint den taifead chun críocha áirithe, cé go bhféadfaí iad a nochtadh chun críocha eile, go háirithe ag baint le seiceáil do phoist leochaileacha. I rith 2006, rinne an Coimisiún dul chun cinn suntasach in ullmhú tuarascála ar leith faoin ábhar seo agus foilsíodh an *Tuarascáil ar Chiontuithe Caite* (LRC 84-2007) i mí Iúil 2007.

4. DLÍ TALÚN AGUS TÍOLACADH

4.1 Achóiriú agus Nuachóiriú Dlí Talún agus Dlí Tíolachta

I 2001, chuir an Coimisiún tús le hathbhreithniú ar a chuid oibre go dtí an pointe sin ar athchóiriú agus

nuachóiriú dlí talún agus dlí tíolactha in Éirinn, ar cuireadh tús leis sna 1980aí déanacha. I 2003, sheol an Coimisiún a thionscadal ríomhThíolactha, a chuimseodh athbhreithniú cuimsitheach ar an dlí substainteach agus a bheadh ag plé freisin leis na heilimintí nós imeachta agus riaracháin féachaint le ríomhThíolacadh a thabhairt isteach i ndeireadh na dála. Chinn an Coimisiún gur i gcomhar le mórgheallshealbhóirí eile a chaithfí dul i mbun an mhórtionscadail seo. I mí na Nollag 2003, d'aontaigh an Roinn Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí dul i mbun Chomhthionscadail leis an gCoimisiún ar athchóiriú an dhlí shubstaintigh.

Athchóiriú substainteach ar dlí talún agus tíolactha

Tar éis beart leathan comhairliúcháin, lena n-áirítear Comhdháil Bhliantúil thosaigh an Choimisiúin i 2004, d'fhoilsigh an Coimisiún *Tuarascáil ar Athchóiriú agus Nuachóiriú ar an Dlí Talún agus an Dlí Tíolactha* (LRC 74-2005) i 2005. Chuimsigh sí dréacht-Bhille Talún agus Tíolactha a dhéanfadh fordheidhmiú ar 90 moladh le haghaidh athchóiriú agus nuachóiriú ar an dlí talún agus tíolacadh agus a mhol athghairm, go hiomlán nó i bpáirt, ar os cionn 130 reacht réamh-1922, ag tosú le *De Donis Conditionalibus* na bliana 1285. Tar éis fhoilsiú Thuarascáil 2005, d'iarr an tAire Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí ar an gCoimisiún (le comhaontú an Ard-Aighne) leanúint air ag cuidiú le hullmhú an Bhille chun éifeacht a thabhairt dá mholtaí, agus bhí an-áthas ar an gCoimisiún glacadh leis sin. Mar thoradh ar sin foilsíodh *An Bille um Athchóiriú ar an Dlí Talún agus Tíolactha 2006*, rith Seanad Éireann é i mí na Samhna 2006 agus cuireadh ar ais ar Riar na hOibre do Dháil Éireann é i mí an Mheithimh 2007 (tar éis an Olltoghcháin 2007).

Athchóiriú riaracháin agus nós imeachta talún agus tíolactha: ríomhThíolacadh

Maidir le heilimintí riaracháin agus nós imeachta de Thionscadal ríomhThíolactha an Choimisiúin chinn an Coimisiún go raibh gá le mionanailís chun samhailphróiseas mionsonraithe den phróiseas tíolactha reatha a ullmhú agus scrúdú a dhéanamh ar staid ullmhúcháin chomhlachtaí poiblí agus príobháideacha chun ríomhthráchtáil a chur i bhfeidhm ar thíolacadh. I 2005, fuair an Coimisiún tacaíocht airgid don staidéar seo ón gCiste Sochaí Faisnéise agus tar éis phróiseas tairisceana sholáthair phoiblí, cheap sé BearingPoint chun dul i mbun an staidéir. I 2006 d'fhoilsigh an Coimisiún *Tuarascáil ar Ríomh-Thíolacadh: Samhaltú Chóras Tíolactha na hÉireann* (LRC 79-2006). Leagann an Tuarascáil síos tuairimí agus moltaí an Choimisiúin ar *Shamhaltú Chóras Tíolactha na hÉireann*, tuarascáil a d'ullmhaigh BearingPoint Management and Technology Consultants don Choimisiún. Sa Tuarascáil Shamhaltaithe tá an chéad shamhailphróiseas 'ó thús deireadh' den idirbheart iomlán tíolactha, ag cur san áireamh na ról a bhíonn ag an díoltóir, an ceannaitheoir, gníomhairí eastáit, aturnaetha, institiúidí airgeadais, údaráis áitiúla agus phleanála, Clárlann na Talún agus Clárlann na nGníomhas agus geallsealbhóirí eile.

Is é an eochairmholadh atá sa Tuarascáil Shamhaltaithe ná go mbunófaí Bord Thionscadail ar a mbeadh eochairgheallsealbhóirí ón earnáil phoiblí agus ón earnáil phríobháideach agus téarmaí tagartha sonracha aige le comhordú a dhéanamh ar an gcéad chéim eile d'fhorbairt chóras ríomhThíolactha d'Éirinn. Is é an príomhthasc a bheadh ag an mBord Thionscadail atá molta ná measúnú mion a dhéanamh ar an tsamhail ba oiriúnaí do ríomhThíolacadh in Éirinn, lena n-áirítear ullmhú moltaí don Rialtas maidir le dearadh, bunú, feidhmiú, rialachas, agus forfheidhmiú na samhla a bheadh molta. Tacaíonn an Coimisiún go ginearálta le hábhar agus anailís na Tuarascála Shamhaltaithe a d'ullmhaigh BearingPoint. Is dóigh leis an gCoimisiún fós gur cheart córas ríomhThíolactha a thabhairt isteach in Éirinn ach tacaíonn sé chomh maith leis an tuairim atá léirithe sa Tuarascáil Shamhaltaithe gur ceist tábhachtach polasaí é seo don Rialtas. I ndeireadh na dála, d'fhéadfadh córas ríomhThíolactha na gníomhaíochtaí ar fad a chlúdach ón gcéad fhógra ag tairiscint shealúchais le díol go dtí íoc dleachtstampa leis na Coimisinéirí loncainm agus clárú an idirbhirt ina dhiaidh sin i gClárlann na Talún. I mí Dheireadh Fómhair 2006, chuir an Coimisiún tús le hobair ar na céad céimeanna eile den tionscadal seo, agus go luath i 2007 bunaíodh Grúpa Stiúrtha ríomhThíolactha. Tá sé i gceist go dtiocfadh moltaí deiridh don Rialtas i 2008 as obair an Choimisiúin sa réimse seo.

4.2 Dlí Thiarna Talún agus Thionónta

Comhthreomhar lena thionscadal ar dhlí talún agus dlí tíolactha, chuir an Coimisiún tús le mórthionscadal taighde ar Dhlí Thiarna Talún agus Thionónta féachaint le moltaí le haghaidh athchóirithe a dhéanamh. I 2003, d'fhoilsigh an Coimisiún dhá pháipéar sa réimse seo, *Páipéar Comhairliúcháin ar Thionóntachtaí Gnó* (LRC CP 21-2003) agus *Páipéar Comhairliúcháin ar an Dlí Ginearálta ar Thiarna Talún agus Thionónta* (LC CP 28-2003). I rith 2006, rinne an Coimisiún dul chun cinn suntasach ar Thuarascáil sa réimse seo, ina mbeidh moltaí do chomhdhlúthú na reachtaíochta thiarna talún agus thionónta mar atá, lena n-áirítear dréacht-Bhille. Tá sé ar intinn ag an gCoimisiún Tuarascáil ar an réimse seo a fhoilsiú i 2007.

4.3 Forbairtí Ilaonad

I 2006, d'fhoilsigh an Coimisiún *Páipéar Comhairliúcháin ar Fhorbairtí Ilaonad* (LRC CP 42-2006). Nótálann an Páipéar gur feiniméan suntasach atá tarlaithe le déanaí sa mhargadh tithíochta iad coimpléisc árasán agus forbairtí ilaonad eile agus go raibh timpeall 500,000 duine ina gcónaí in árasáin i 2006. Déanann an Páipéar moltaí sealadacha thar raon leathan réimsí d'fhonn creat dlíthiúil a sholáthar do na haonaid tithíochta sin. Molann na Páipéar go mbunófaí Comhlacht Rialála chun déileáil go sonrach le forbairtí ilaonad cónaitheacha. Pléann an Páipéar freisin leis an ngá atá le forálacha sonracha reachtaíochta a sholáthar i dtaca le cuideachtaí bainistíochta úinéara sna forbairtí sin. Déanann an Páipéar moltaí sealadacha freisin i dtaca le tíolacadh agus le ceisteanna gaolmhara úinéireachta talún, mar aon leis an ngá atá le forálacha 'tarrthála' d'fhorbairtí ilaonad atá ann cheana agus nach bhfuil socruithe sásúla in áit d'fhonn iad a bhainistiú i gceart. D'eagraigh an Coimisiún comhdháil phoiblí ar an bPáipéar Comhairliúcháin i mí Eanáir 2007, i gcomhar leis an Roinn Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí, agus tá sé ar intinn ag an gCoimisiún a Thuarascáil ar an ábhar seo a fhoilsiú faoi dheireadh 2007.

4.4 Dlí Iontaobhas agus Dlí Carthanas

Iontaobhaithe Carthanais agus an Eagraíocht Chorpraithe Charthanais (CIO) I 2006, d'fhoilsigh an Coimisiún *Tuarascáil ar Iontaobhais Charthanais agus Struchtúir Dhlíthiúla do Charthanais* (LRC 80-2006), inar corpraíodh na ceisteanna a pléadh sa *Pháipéar Comhairliúcháin ar Dhlí Iontaobhas Carthanais – Moltaí Ginearálta* (LRC CP 36-2005) agus sa *Pháipéar Comhairliúcháin ar Struchtúir Dhlíthiúla do Charthanais* (LRC CP 38-2005). Tháinig an Tuarascáil i gcomhthéacs níos leithne ó thaobh athchóiriú ginearálta a dhéanamh ar rialáil carthanas. I 2003 d'fhoilsigh an Roinn Gnóthaí Pobail, Tuaithe agus Gaeltachta Páipéar Comhairliúcháin, *Bunú Chreat Reachtúil Nua-aimseartha do Charthanais*. Mhol an Páipéar sin go mbunófaí rialtóir carthanas agus clár foirmiúil carthanas. Bhí an Coimisiún sásta cuidiú leis an Roinn ar ghnéithe den chreat nua a bhí molta, go háirithe i dtaca le ról agus feidhmeanna iontaobhaithe carthanais. I mí Aibreáin 2006, d'fhoilsigh an Roinn an *Scéim Ghinearálta do Bhille Rialála Carthanas 2006*, inar moladh an chéad shainmhíniú ar charthanas, ina ndéantar soláthar do chlár carthanas mar chuid de chreat rialála faoi choimirce Rialtóra Charthanais, agus a chorpraíonn eochairmholtaí sa *Pháipéar Comhairliúcháin ar Dhlí Iontaobhas Carthanais*. Ní raibh aon fhoráil ann a chlúdódh struchtúr dlíthiúil ar leith do charthanais. Mar gur chorpraigh an *Scéim Ghinearálta do Bhille Rialála Carthanas 2006* na heochairmholtaí sa *Pháipéar Comhairliúcháin ar Dhlí Iontaobhas Carthanais* de chuid an Choimisiúin, dhírigh an Tuarascáil go príomha ar an gceist maidir le hEagraíocht Chorpraithe Charthanais (CIO). Dheimnigh an Tuarascáil don chuid is mó an dearcadh a léiríodh sa *Pháipéar Comhairliúcháin* go bhfuil gá le struchtúr corpraithe dlíthiúil sonrach do charthanais, an Eagraíocht Chorpraithe Charthanais (CIO), chomh maith le pointí breise soiléirithe agus sonraithe a bhí in aighneachtaí a fuair an Coimisiún.

Dlí Iontaobhaithe I 2005, d'fhoilsigh an Coimisiún *Páipéar Comhairliúcháin ar Dhlí Iontaobhas – Moltaí Ginearálta* (LRC CP 35-2005), ina ndéantar athbhreithniú ar an dlí reatha sa réimse seo, lena n-áirítear an *Trustee Act 1893* (foilsíodh an Páipéar ag an am céanna leis an *bPáipéar Comhairliúcháin*

ar *Dhlí Iontaobhas Carthanais – Moltaí Ginearálta* (LRC CP 36-2005), thuas). Molann an Páipéar go sealadach gur cheart go mbeadh iontaobhaithe faoi réir dhualgais ghinearálta chúraim, faoina mbeadh riachtanas oibiachtúil gníomhú le ‘cúram agus scil réasúnta’, ach go gcuirfí gné shuibhiachtúil san áireamh freisin a thabharfadh aird ar aon eolas nó taithí speisialta a bheadh ag an iontaobhaí. Molann an Páipéar freisin gur cheart athchóiriú a dhéanamh ar an dlí chun na critéir do cheapachán agus do cháilíochtaí iontaobhaithe a shoiléiriú. Ní mholann an Páipéar gur cheart go mbeadh foráil reachtúil ann d’íocaíocht iontaobhaithe go ginearálta, ó tharla go mbíonn foráil mhuirir in ionstraimí iontaobhais de ghnáth nuair is cuí agus nuair is gá. I rith 2006, rinne an Coimisiún dul chun cinn mór ar Thuarascáil ar an réimse seo agus tá sé ar intinn aige Tuarascáil ar an ábhar seo a fhoilsiú i 2007.

5. GRÚPAÍ SOGHONTA AGUS AN DLÍ

5.1 Daoine Fásta Soghonta, Inniúlacht agus Caomhnóireacht

I 2006, d’fhoilsigh an Coimisiún *Tuarascáil ar Dhaoine Fásta Soghonta agus an Dlí* (LRC 83-2006) a lean óna *Pháipéar Comhairliúcháin ar an Dlí agus Daoine Scothaosta* (LRC CP 23-2003) agus a *Pháipéar Comhairliúcháin ar Dhaoine Fásta Soghonta agus an Dlí: Inniúlacht* (LRC CP 37-2005). Mar sin pléann an Tuarascáil leis an dá ábhar gaolmhar sa Dara Clár faoin teideal ginearálta, Daoine Fásta Soghonta: an dlí agus daoine scothaosta; agus an dlí i dtaca le daoine fásta a bhféadfadh a gcumas cinneadh a dhéanamh a bheith teoranta, mar shampla, trí mhíchumas intleachta, néaltrú nó lot inchinne faighte. Tá an Tuarascáil roinnte ina dhá chuid. Molann an chéad chuid achtú dlí nua um inniúlacht mheabhrach chun rialacha soiléire a chruthú ar cathain a bhfuil inniúlacht dlíthiúil ag duine le réimse leathan cinntí a dhéanamh, lena n-áirítear cinntí tráchtála agus cúraim sláinte. Molann an dara cuid gur cheart córas nua Caomhnóireachta a chur in áit an chórais reatha Coimircithe Cúirte (atá faoi réir don chuid is mó ag an *Lunacy Regulation (Ireland) Act 1871*). Ag éirí as foilsiú thuarascáil an Choimisiúin ina raibh dréacht-Bhille um Chumas Meabhrach agus Caomhnóireacht d’fhonn moltaí deiridh an Choimisiúin a fhorfheidhmiú, tugadh Bille Chomhalta Phríobháidigh, bunaithe ar an ndréacht-Bhille seo, an *Bille um Chumas Meabhrach agus Caomhnóireacht 2007*, isteach i Seanad Éireann. Dúirt an Rialtas, á fhreagairt, gur aontaigh siad leis na prionsabail sa Bhille agus measadh an Dara Céim sa Seanad a bheith rite aige.

Cumasú agus Cosaint Sa Tuarascáil, tá sé mar chuspóir ag an gCoimisiún cumasú dhaoine fásta shoghonta a chur chun cinn, ag aithint san am céanna go bhfuil gá fós le cosaintí áirithe. I dtéarmaí cumasaithe, molann an Coimisiún gur cheart go mbeadh toimhde shoiléir sa dlí atá molta gur cheart go dtoimhdeofaí go bhfuil inniúlacht mheabhrach ag gach duine os cionn 18. Molann an Coimisiún freisin gur cheart cur chuige “feidhmiúil” nua-aimseartha i leith inniúlacht dlíthiúil a chur in áit. Ciallaíonn an cur chuige feidhmiúil go meastar cumas duine cinneadh a dhéanamh i dtaca le cinneadh ar leith ag an am a ndéantar an cinneadh. Aithníonn an Coimisiún freisin go bhféadfadh gá fós a bheith ag daoine fásta soghonta le cosaint in aghaidh míúsáide. Mar shampla, molann an Coimisiún gur cheart go dtiocfadh scéimeanna scaoilte cothromais de gach cineál – a mbíonn a lán acu dírithe ar dhaoine níos sine – faoi IFSRA, an Rialtóir Airgeadais. Tá scéimeanna scaoilte cothromais áirithe deartha sa chaoi nach táirgí airgeadais iad, agus ní féidir le IFSRA faoi láthair rialáil a dhéanamh ar scéimeanna den chineál seo.

Treoirphrionsabail Molann an Tuarascáil gur cheart go mbeadh treoirphrionsabail sonracha sa reachtaíocht inniúlachta atá molta, agus go gcaithfí iad a chur san áireamh i gcónaí. Is iad seo: ní féidir aon idirghabháil a dhéanamh mura bhfuil sé riachtanach don duine, lena n-áirítear pé acu a bhféadfadh an duine a n-inniúlacht a fháil ar ais; go mbeadh aon idirghabháil ar an gceann is lú a chuirfeadh srian ar shaoirse an duine; caithfear a mianta, caite agus láithreach, a chur san áireamh; ba cheart dearcadh a ngaolta, cúramóirí, agus iad sin lena gcónaíonn siad a chur san áireamh; agus ba cheart aird chuí a thabhairt ar a gceart chun dínite, sláine coirp, príobháideacht agus féinriartha.

Cumhachtaí seasmhacha aturnae Ceadáíonn an tAcht um Chumhachtaí Aturnae 1996 do dhuine ag a bhfuil inniúlacht mheabhrach i láthair na huaire duine éigin (mar céile nó páirtí) a cheapadh chun cinntí a dhéanamh ar a son: ní thagann an chumhacht aturnae i bhfeidhm ach amháin nuair a chailleann an duine inniúlacht, mar shampla, trí néaltrú. Tá Acht 1996 teoranta faoi láthair do chúrsaí airgeadais amháin. Molann an Coimisiún gur cheart Acht 1996 a leathnú chun mionchinntí cúraim sláinte agus córa leighis a chur san áireamh.

Córas caomhnóireachta le cur in áit Coimirí Cúirte Molann an Tuarascáil freisin go gcuirfí struchtúr nua déanta cinneadh, ar a dtabharfaí Caomhnóireacht, in áit an chórais Coimirí Cúirte. Bheadh sé i gceist leis seo go mbunófaí Bord Caomhnóireachta, a dhéanfadh cinntí ar pé acu an bhfuil nó nach bhfuil an inniúlacht leanúnach ag duine le eochairchinntí a dhéanamh fúthu féin. Is Bord lánaimseartha ildisciplíneach de thriúr a bheadh sa Bhord Caomhnóireachta, agus breitheamh Ard-Chúirte mar Chathaoirleach air. D'fhéadfadh an Bord Orduithe Caomhnóireachta agus Orduithe Idirghabhála a dhéanamh. Nuair a dhéanfaí Ordú Caomhnóireachta d'fhéadfaí Caomhnóir Pearsanta a cheapadh ar mhaoín, gnóthaí airgeadais agus leas an duine a bheadh in éagmais inniúlachta, bíodh sé i mbealach teoranta nó níos ginearálta. Dhéanfaí Ordú Idirghabhála ar son cuspóra ar leith (mar seirbhís aonuaire a ordú), nuair nach mbeadh gá le hOrdú Caomhnóireachta. Molann an Coimisiún freisin go mbunófaí Oifig an Chaomhnóra Phoiblí, ag a mbeadh ról feitheoireachta ar chaomhnóirí pearsanta agus orthu siúd a bheadh ag gníomhú faoi chumhachtaí seasmhacha aturnae. Bheadh sé de chumhacht ag an gCaomhnóir Poiblí freisin cóid chleachtas oiriúnacha a fhorbairt agus a fhoilsiú agus ról oideachasúil a bheith aige/aici sa réimse seo, ag gníomhú i gcomhar le comhlachtaí eile, lena n-áirítear an tÚdarás Náisiúnta Míchumais agus Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte.

6. DLÍ TEAGHLAIGH

6.1 Dlí Uchtaithe

I mí na Samhna 2005, d'iarr an tArd-Aighne ar an gCoimisiún, de réir an *Achta Fán gCoimisiún um Athchóiriú an Dlí 1975*, athchóirithe a bhreithniú agus a mholadh i dtaca le stádas agus cearta linbh atá ina chónaí lasmuigh den Stát agus a bhfuil ordú uchtála eachtrach déanta ina leith i bhfabhar shaoránaigh nó saoránach de chuid na hÉireann; agus an bealach is éifeachtaí le comhlíonadh dualgas bunreachtúil agus dlíthiúil na dtuismitheoirí uchtála – agus an Stáit – i leith an linbh sin a chinntiú. I rith 2006, rinne an Coimisiún dul chun cinn suntasach ar Pháipéar Comhairliúcháin ar an iarratas seo agus, i mí an Mhárta 2007, d'fhoilsigh an Coimisiún *Páipéar Comhairliúcháin ar Ghnéithe den Dlí Uchtaithe Idirthíortha* (LRC CP 43-2007). Fillimid air seo sa Tuarascáil Bhliantúil do 2007.

6.2 Cearta agus Dualgais Dhaoine in Aontíos Céileachais

I 2006, d'fhoilsigh an Coimisiún *Tuarascáil ar Chearta agus Dualgais Dhaoine in Aontíos Céileachais* (LRC 82-2006) a lean óna *Pháipéar Comhairliúcháin ar Chearta agus Dualgais Dhaoine in Aontíos Céileachais* (LRC CP 32-2004). Déanann an Tuarascáil – a foilsíodh ag Comhdháil Bhliantúil an Choimisiúin 2006 – moltaí substaintiúla d'athchóiriú an dlí i dtaca le daoine in aontíos céileachais, a shainmhínítear mar lánúineacha de mhalairt inscne nó den inscne chéanna atá ina gcónaí i ndlúthchaidreamh lena chéile agus nach bhfuil gaol acu lena chéile. Clúdaíonn sé daoine in aontíos céileachais nach bhfuil pósta nó nach bhfuil a gcaidreamh cláraithe acu trí, mar shampla, chomhpháirtíocht shibhialta. I bhfianaise an dearcaidh atá léirithe go poiblí ag formhór na n-ionadaithe poiblí tofa agus an chur chuige atá sa *Pháipéar Roghanna ar Chomhpháirtíocht Bhaile* a d'fhoilsigh an Grúpa Oibre ar Chomhpháirtíocht Bhaile i 2006, glacann an Tuarascáil leis nach fada go dtabharfar isteach foirm chomhpháirtíochta baile do lánúineacha den inscne chéanna. Léiríonn an Tuarascáil nach malairt ar chórais chlárúcháin poiblí – pé acu pósadh nó comhpháirtíocht

shibhialta – atá ina chuid moltaí ach go bhfuil siad ag déileáil le scéal de chineál eile, is é sin cás dhaoine atá in aontíos céileachais ach nach gcláraíonn a gcaidreamh go poiblí (ar chúis nó cúis eile). Is dóigh leis an gCoimisiún gur cheart breithniú ar leithligh ar an ngrúpa seo – pé acu den inscne chéanna nó de mhalairt inscne – in aon athchóiriú dlí.

Pléann an Tuarascáil le cearta agus dualgais dhaoine in aontíos céileachais faoi réimse leathan ábhar. Déanann an Tuarascáil moltaí atá dírithe ar dhaoine in aontíos céileachais a spreagadh chun comhaontuithe a dhéanamh ar chúrsaí airgeadais (comhaontuithe céileachais), conas ba cheart déileáil le hidirbhirt idir dhaoine ‘cáilithe’ in aontíos céileachais faoi na dlíthe cánach, agus cad iad na teidlíochtaí oidhreachta ba cheart go mbeadh siad i dteideal cur isteach orthu. Molann an Tuarascáil freisin gur cheart go dtabharfaí aitheantas ginearálta do dhaoine den inscne chéanna agus de mhalairt inscne atá in aontíos céileachais faoi, mar shampla, dlí leasa shóisialaigh, dlí tionóntachta príobháidí, i suímh chúraim sláinte nó ospidéil, agus faoi dhlí fhoréigin teaghlaigh. Molann an Tuarascáil freisin go n-achtófaí córas sásaimh “líontáin shábhála” do dhaoine “cáilithe,” a bheadh in ann iarratas a dhéanamh sa chúirt ar fhaoiseamh airgeadais ag deireadh caidrimh ach go mbeadh orthu a bheith in ann a thaispeáint go raibh siad “cleithiúnach go heacnamaíoch”. Molann an Coimisiún go bhféadfadh an Chúirt, ina leithéid d’iarratas, aon cheann de na horduithe seo a dhéanamh: ordú coigeartaithe maoinne, ordú cúitimh cothabhála, nó (mar an rogha dheiridh) ordú scoilte nó coigeartaithe pinsin.

Deir an Tuarascáil freisin, sa chás gur mian le daoine in aontíos céileachais éileamh a dhéanamh ar shochar poiblí éigin (ar nós sochar cánach) nó ar shásamh trí na cúirteanna (ar nós cearta oidhreachta nó ordú coigeartaithe maoinne) go mbeidh sé seo ar fáil do dhaoine “cáilithe” amháin, agus sainmhínítear iad sin mar dhaoine in aontíos céileachais a bhí ina gcónaí le chéile ar feadh ar laghad 3 bliana (nó, má bhí leanbh acu, 2 bhliain). Ach léiríonn an Tuarascáil go mbeadh, ina lán cásanna, tréimhse i bhfad níos faide riachtanach sula bhfaigheadh duine in aontíos céileachais aon teidlíochtaí, mar go gcaithfeadh an Chúirt réimse leathan fachtóirí a chur san áireamh, lena n-áirítear rannchuidithe agus íobairtí ar son an chaidrimh. Molann an Tuarascáil, i dtaca le lánúineacha nach gcláraíonn a gcaidreamh (pé acu trí phósadh nó comhpháirtíocht shibhialta), nach mbeidh teidlíochtaí uathoibríoch de ghnáth agus nach mbeidh siad ar fáil ach amháin nuair a chomhlónfar “critéir cháilithe” éagsúla, lena n-áirítear an riachtanas go dtaispeánfadh duine in aontíos céileachais go bhfuil sé/sí “cleithiúnach go heacnamaíoch”

7. DLÍ RIARACHÁIN AGUS DLÍ NA N-OIBLEAGÁIDÍ

7.1 Dlí Conartha: ionpháirteacht agus cearta tríú páirtí

I 2006, d’fhoilsigh an Coimisiún *Páipéar Comhairliúcháin ar Ionpháirteacht i gConradh: Cearta Tríú Páirtí* (LRC CP 40-2006). Is gné fadbhunaithe de dhlí conartha é ionpháirteacht i gconradh. Ciallaíonn riail na hionpháirteachta gurb iad na daoine a rinne idirbheartaíocht ar chonradh (atá ‘ionpháirteach’ ann) amháin atá i dteideal a théarmaí a fhorfheidhmiú. Fiú amháin má bhíonn duine luaithe sa chonradh – agus go bhfuil sé i gceist go mbeadh an conradh chun sochair dóibh – ní féidir leis an ‘tríú páirtí’ sin caingeán dlí a thabhairt. Sa Pháipéar Comhairliúcháin seo, molann an Coimisiún go sealadach gur cheart, faoi réir ag teorainneacha áirithe, an riail i dtaca le hionpháirteacht i gconradh a athrú ionas go mbeadh tríú páirtí a mba léir go raibh sé ar intinn ag na páirtithe conartha go mbeadh an comhaontú chun sochair dó/di in ann caingeán dlí a thabhairt mura gcuirfí an conradh i bhfeidhm i gceart. Tá sé ar intinn ag an gCoimisiún a Thuarascáil dheiridh ar an ábhar seo a fhoilsiú faoi dheireadh 2007.

7.2 Dualgas cúraim dlíthiúil saorálach agus ‘samárach maith’

I mí Eanáir 2006, d’iarr an tArd-Aighne ar an gCoimisiún, de réir an *Achta Fán gCoimisiún um Athchóiriú an Dlí 1975*, breithniú: pé acu ar cheart an dualgas cúraim agus/nó an caighdeán cúraim

sa dlí atá ar dhaoine a chuireann seirbhísí saorálacha ar fáil, chun sochair don tsochaí, a athrú le reacht agus pé acu a raibh dualgas cúraim dlite ag na daoine sin do thríú páirtithe; pé acu ar cheart an dlí a bhaineann le daoine a dhéanann idirghabháil chun cúnamh a thabhairt do dhuine gortaithe (Samáraigh Mhaithe) a athrú; agus pé acu ar cheart an dlí a athchóiriú d'fhonn dualgas ar a chur ar shaoránaigh, baill de na gairmeacha cúraim, baill den Gharda Síochána nó na Fórsaí Cosanta (nuair nach bhfuil siad i mbun a gcuid dualgas i gcúrsa a gcuid fostaíochta) idirghabháil a dhéanamh chun cúnamh a thabhairt do dhuine atá gortaithe nó atá i mbaol gortaithe. I rith 2006, rinne an Coimisiún dul chun cinn suntasach ar an bPáipéar Comhairliúcháin ar an iarratas seo agus tá sé ar intinn aige Páipéar Comhairliúcháin a fhoilsiú i 2007.

CAIBIDIL 3 RIARACHÁN

RÉAMHRÁ

Sa Chaibidil seo tugann an Coimisiún léargas ar na gnéithe riaracháin dá chuid oibre. Díríonn sé ar na socruithe agus na tacaíochtaí riaracháin atá riachtanach chun a chinntiú gur féidir Clár Rollach Oibre an Choimisiúin a chur i gcrích dáiríre. Tugann an Tábla seo a leanas léargas ar struchtúr reatha an Choimisiúin.

COIMISIÚN (5 CHOMHALTA)

Uachtarán

1 Choimisinéir Lánaimseartha

3 Choimisinéir Páirtaimseartha

RIARACHÁN

Rúnaí/Ceannasaí Riaracháin

Bainisteoir Tionscadail

Oifigeach Feidhmiúcháin

Rúnaí Príobháideach don Uachtarán

2 Oifigeach Cléireachais

TAIGHDE AGUS LEABHARLANN

Stiúrthóir Taighde

11 Taighdeoir Dlí Lánaimseartha

Bhainisteoir Eolais Dlí/

Leabharlannaí

Chatalógaí/Cúntóir Leabharlainne

AN COIMISIÚN

Tá Uachtarán agus 4 Choimisinéir ar an gCoimisiún. Ceapann an Rialtas na Coimisinéirí ar feadh téarma suas le cúig bliana, agus is féidir a gceapacháin a athnuachan. Tá 2 Choimisinéir lánaimseartha agus 3 Choimisinéir páirtaimseartha ar an gCoimisiún reatha. Tá Uachtarán an Choimisiúin an Breitheamh Uasal Catherine McGuinness, breitheamh de chuid na Cúirte Uachtaraí go dtí mí na Samhna 2006, ar dhuine de na Coimisinéirí lánaimseartha. Is aturnae í an Coimisinéir lánaimseartha eile, Patricia Rickard-Clarke, a bhí, go dtí gur ceapadh í, ina comhpháirtí le McCann Fitzgerald, Aturnaetha. Is iad an triúr atá mar Choimisinéirí páirtaimseartha: An tOllamh Finbarr McAuley, Ollamh Jean Monnet le Dlí Coiriúil, An Coláiste Ollscoile, Baile Átha Cliath; Marian Shanley, Aturnae, comhalta den Choimisiún chun Fiosrú a Dhéanamh ar Mhí-úsáid Gnéis Leanaí; agus Donal O'Donnell, Abhcóide Sinsearach. Tógann an Coimisiún mar chomhlacht na mórchinntí ar fad a bhaineann leis an gCoimisiún. Orthu seo tá, cláir a chur ar aghaidh i gcomhair athchóiriú dlí, aschur taighde an Choimisiúin mar atá i bPáipéir Chomhairliúcháin agus i dTuarascálacha,

mar aon le gnóthaí tábhachtacha riaracháin, airgeadais agus eile. Buaileann an Coimisiún le chéile go foirmiúil mar chomhlacht ar a laghad uair sa mhí. Chomh maith leis sin, buaileann a chomhaltá le chéile go minic, agus bíonn siad i gcumarsáid agus i gcomhairle go leanúnach lena chéile agus le foireann an Choimisiúin.

FOIREANN RIARACHÁIN

Tá trí phríomhfheidhm i gceist i riarachán an Choimisiúin ó lá go lá: riarachán ginearálta (lena n-áirítear teicneolaíocht faisnéise), pearsanra agus airgeadas. Cuireann an Rúnaí/Ceannasaí Riaracháin agus baill eile den fhoireann riaracháin na feidhmeanna seo i ngníomh, agus iad ag gníomhú faoi threoir an Choimisiúin. Ó thaobh riaracháin ghinearálta, is ag an Rúnaí/Ceannasaí Riaracháin atá an phríomhfhreagracht as bainistíocht oifige, lena n-áirítear scaipeadh ciorclán agus treoirlínte ábhartha ón Státseirbhís, agus comhthadhlú leis an bhfoireann riaracháin faoi cheisteanna ar leith cosúil le teicneolaíocht faisnéise. I taca le cúrsaí pearsanra, tá an Rúnaí/Ceannasaí Riaracháin freagrach as monatóireacht a dhéanamh ar phá agus rátaí pá do chomhaltá agus fostaithe an Choimisiúin (ag gníomhú laistigh de threoirlínte na Roinne Airgeadais), agus as ceisteanna gaolmhara cosúil le sábháilteacht agus sláinte. Ó thaobh airgeadais de, déanann an Rúnaí/Ceannasaí Riaracháin rialú agus monatóireacht ar ioncam agus caiteachas uile an Choimisiúin agus ullmhaíonn sé meastachán bliantúil caiteachais le cur faoi bhráid na Roinne Airgeadais agus le faomhadh ag an Roinn sin. Ullmhaíonn an Rúnaí/Ceannasaí Riaracháin cuntais iomlána go bliantúil freisin le cur faoi bhráid an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste thar cearn an Choimisiúin. Is é an tArd-Rúnaí ag Oifig an Ard-Aighne atá mar Oifigeach Cuntasaíochta don Choimisiún. Tá plé níos mine ar an bhfeidhm airgeadais thíos.

I gcomhlíonadh na bhfeidhmeanna sin, tá tacaíocht ag an Rúnaí/Ceannasaí Riaracháin ó fhoireann bheag riaracháin. Ar an bhfoireann sin faoi láthair tá oifigeach feidhmiúcháin, beirt oifigeach cléireachais agus rúnaí príobháideach don Uachtarán. Tá cúnaimh ag an gCoimisiún freisin ó bhainisteoir tionscadail páirtaimseartha. Tá freagrachtaí an Oifigigh Feidhmiúcháin sna réimsí airgeadais agus pearsanra, lena n-áirítear PMDS (Córas Bainistíochta agus Forbartha Feidhmíochta), oiliúint foirne agus bainistiú láithreáin gréasáin an Choimisiúin, **www.lawreform.ie**. Tá cur síos cuimsitheach i láithreán gréasáin an Choimisiúin ar an gCoimisiún agus a chuid oibre, tugann sé mioneolas ar obair reatha, agus fáiltíonn sé roimh tuairimí agus aighneachtaí ar ábhair agus ar Pháipéir Chomhairliúcháin. Tá téacs iomlán na bPáipéar Comhairliúcháin agus na dTuarascálacha go léir atá foilsithe ag an gCoimisiún ar an láithreán gréasáin freisin. Leanann an Coimisiún de bheith ag déanamh monatóireachta ar an láithreán gréasáin agus á thabhairt suas go dáta d'fhonn a éifeachtacht a chinntiú agus d'fhonn aighneachtaí mionsonraithe i bhformáid leictreonach a spreagadh. Ar na dualgais atá ar na hOifigigh Cléireachais tá tacaíocht ghinearálta riaracháin don Choimisiún agus freisin comhthadhlú le foireann na Leabharlainne. Ar na dualgais atá ar an mbainisteoir tionscadail tá forbairt phróifíl an Choimisiúin le freagracht ar leith as caidreamh poiblí agus bainistiú caidrimh le gníomhaireachtaí eile agus ranna rialtais. Tá sé freagrach freisin as comhthadhlú leis an gCoiste Comhairleach agus le Comhchoiste Ceartais, Cosanta agus Cearta Ban an Oireachtais.

Leanann Coiste Bainistíochta an Choimisiúin de bheith ag déanamh maoirseachta ar athbhreithniú leanúnach ar shocrú riaracháin. Bíonn cruinnithe ar bhonn rialta ag an gCoiste Bainistíochta chun monatóireacht agus athbhreithniú a dhéanamh ar riarachán ginearálta an Choimisiúin, go háirithe i gcomhthéacs na bPleananna Gnó atá ullmhaithe faoin *Ráiteas Straitéise 2006-2008*, atá pléite i gCaibidil 1, thuas.

Fostaíocht agus Míchumas

Chomhlíon an Coimisiún an sprioc 3% d'fhostú daoine le míchumais san Earnáil Phoiblí i rith 2006.

Forbairtí i 2006

I rith na bliana, bhí roinnt tionscnamh leanúnach ag dul ar aghaidh. Orthu sin bhí, go háirithe, forbairt tionscnamh PMDS (Córas Bainistíochta agus Forbartha Feidhmíochta) don fhoireann ar fad agus an comhaontú ar phróifílí poist a bhaineann leis sin, a aontaíodh leis na fostaithe ábhartha agus a fhaomhaigh an Coiste Bainistíochta. Cuireadh oiliúint foirne, go háirithe i dtaca le cúrsaí IT, ar fáil ar bhonn rialta i rith na bliana. Faoi réir ag Ráiteas Sábháilteachta an Choimisiúin, tugadh oiliúint ábhartha i sábháilteacht agus sláinte freisin agus rinneadh druileanna cuí dóiteáin agus aslonnaithe i gcomhar le gnóthais eile atá sa bhfoirgneamh ina bhfuil oifigí an Choimisiúin.

TAIGHDE AGUS LEABHARLANN

Is é an bunról atá ag foireann taighde an Choimisiúin ná dréacht-théacsanna a forbairt don Choimisiún chun go mbeadh sé ar a chumas dul ar aghaidh lena Chlár Rollach Oibre. Cuimsíonn sé seo Páipéar Scópála tosaigh don tionscadal, a leagann amach paraiméadair na réimsí atá le plé. I gcéimeanna deiridh an tionscadail bíonn forbairt dhréacht-Pháipéar Comhairliúcháin nó dréacht-Thuarascáil i gceist agus, má mheasann an Coimisiún go mbeadh sé oiriúnach, Páipéar Seimineáir.

Meitheal Taighde

Tá an Stiúrthóir Taighde i gceannas ar an meitheal taighde, agus tá an fhoireann taighde freagrach go díreach dó. Tá an Stiúrthóir Taighde reatha, Raymond Byrne, ar iasacht ón Scoil Dlí agus Rialtais, Ollscoil Chathair Bhaile Átha Cliath. I rith 2006, bhí sé d'údarás ag an gCoimisiún 11 Taighdeoir Dlí lánaimseartha a fhostú, agus bíonn siad fostaithe de ghnáth ar chonarthaí bliana, a bhféadfaí athnuachan a dhéanamh orthu. Ó am go céile, téann an Coimisiún i gcomhairle freisin le saineolaithe seachtracha do thionscadail áirithe agus freisin bunaíonn sé Grúpaí Oibre ar ábhair ar leith.

Is é feidhm an Stiúrthóra Taighde na meithleacha taighde a threorú agus a bhainistiú, agus go ginearálta comhairle agus cúnaimh a thabhairt do na taighdeoirí féachaint le haschur agus caighdeán oibre oiriúnach a chinntiú. Cuimsíonn sin, taighde ginearálta cúlra a dhéanamh, páipéir ar shaincheistanna a ullmhú, dréachtdhoiciméid agus dréacht-Pháipéir Comhairliúcháin agus dréacht-Thuarascálacha a ullmhú le breithniú ag an gCoimisiún. Reachtálann an Stiúrthóir roinnt seimineár i rith na bliana do na taighdeoirí faoi réimsí ina bhfuil spéis ar leith agus bíonn cruinnithe rialta ag na taighdeoirí mar ghrúpa chun tuairimí a mhalartú ar na réimsí ina bhfuil siad ag déanamh taighde. Freastalaíonn taighdeoirí freisin ar chomhdhálacha faoi réimsí ábhartha spéise, lena n-áirítear seimineáir eagraithe ag Oifig an Ard-Aighne. Spreagtar Taighdeoirí Dlí freisin chun saothar a fhoilsiú in irisí ábhartha dlí le linn a gcuid ama leis an gCoimisiún. Áirítear leis sin ailt ag déileáil leis na réimsí lena bhfuil an taighdeoir ag plé go gníomhach.

Gníomhaíonn an Stiúrthóir Taighde freisin go ginearálta mar urlabhraí meán don Choimisiún agus, i gcomhar leis an Uachtarán, an Rúnaí/Ceannasaí Riaracháin agus an Bainisteoir Tionscadal, déileálann sé le ceistanna parlaiminte agus fiosraithe eile ón bpobal.

Leabharlann

Is é an bunról atá ag leabharlann an Choimisiúin, atá ina huirlis fíor-riachtanach de chuid an Choimisiúin, ná réamh-mheas a dhéanamh agus freagra a thabhairt ar riachtanais seirbhísí leabharlainne agus faisnéise na gCoimisinéirí agus mheithleacha taighde an Choimisiúin i

gcomhpháirtíocht le leabharlanna agus soláthróirí faisnéise eile. Tá Bainisteoir Eolais Dlí/Leabharlannaí agus Catalógaí/Cúntóir Leabharlainne ar fhoireann na leabharlainne. Cuireann baill den fhoireann riaracháin cúnamh ar fáil freisin, nuair a bhíonn gá leis.

Bíonn an Bainisteoir Faisnéise Dlí/Leabharlannaí ag obair i ndlúthchomhairle leis na meithleacha taighde le go mbeidh teacht go tráthúil ar acmhainní nua cóipe crua agus leictreonacha. Scaiptear feasachán inmheánach ar fhorbairtí reatha dlí, ag díriú ar fháltais nua leabharlainne, ar an bhfoireann ar fad ar bhonn sheachtainiúil.

Forbairtí i gCóras Unicorn

Faoi Chóras Bainistíochta Bailiúchán Unicorn is féidir acmhainní a roinnt idir leabharlanna Oifig an Ard-Aighne, Oifig Phríomh-Aturnae an Stáit agus an Choimisiúin um Athchóiriú an Dlí. Cuireann sé sin córas il-leabharlainne ar fáil a ligeann do gach leabharlann oibriú go neamhspleách agus leas a bhaint ag an am céanna as OPAC (catalóg rochtana poiblí ar líne) agus modúil catalógaithe.

AIRGEADAS

Ioncam agus Caiteachas

Is ionann an deontas-i-gcabhair a fhaomhann an tAire Airgeadais ar mholadh an Ard-Aighne agus iomlán ioncam an Choimisiúin nach mór. I 2006, bhí €2.044 milliún sa deontas-i-gcabhair. I 2006, fuair an Coimisiún €37,500 freisin ó Chiste um Bhainistiú Athruithe an Rialtais d'ullmhú *Ráiteas Straitéise 2006-2008* an Choimisiúin (féach Caibidil 1, thuas). Fuair an Coimisiún maoiniú €15,000 freisin ón Roinn Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí le haghaidh an tionscadail ar chomhdhlúthú agus athchóiriú na nAchtanna Cúirteanna (féach Caibidil 2, thuas).

Faoin nós imeachta cuntasáíochta reatha, tarraingítear airgead anuas ar bhonn mhíosúil ón Deontas-i-gCabhair le toiliú an Oifigigh Cuntasaíochta, Ard-Rúnaí Oifig an Ard-Aighne. Chomh maith leis an maoiniú ócáidiúil breise atá luaite thuas, faigheann an Coimisiún ioncam éigin ó dhíolachán foilseachán clóite. Ba cheart a nótáil, áfach, nach ndíoltar go leor de na foilseacháin ach go scaiptear saor in aisce iad ar Bhreithiúna, comhaltaí Oireachtais agus scoláirí dlí, chomh maith le leabharlanna i dtíortha éagsúla agus ar ghníomhaireachtaí athchóirithe dlí ar fud an domhain a chuireann cóipeanna dá gcuid saothair féin ar fáil don Choimisiún freisin. Tá sé ábhartha freisin sa chomhthéacs seo go bhfuil foilseacháin uile an Choimisiúin le fáil saor in aisce trína shuíomh gréasáin. Cuimsíonn costais an Choimisiúin tuarastail na gCoimisinéirí agus na foirne, táillí do thaighdeoirí seachtracha a choinnítear i gcomhair tascanna ar leith, cíos agus forchostais áitreabh, cothabháil leabharlann an Choimisiúin agus reachtáil seimineár poiblí, ó am go chéile, mar aon le Comhdháil Bhliantúil an Choimisiúin.

Íoc Pras Cuntas

Ní raibh aon íocaíochtaí déanacha ag an gCoimisiún um Athchóiriú an Dlí i rith 2006. Coimeádann an Rúnaí dlíteanais reatha ar fad an Choimisiúin faoi athbhreithniú d'fhonn iad a íoc go pras. Déanann an Coimisiún na híocaíochtaí cuí de réir a nósanna imeachta inmheánacha. Ní shonraítear tréimhsí caighdeánacha íocaíochta i gconarthaí scríofa.

Ráiteas ag an Rúnaí/Ceannasaí Riaracháin don Choimisiún

Ar feadh 2006, chloígh an Coimisiún um Athchóiriú an Dlí leis an *Acht um Íoc Pras Cuntas 1997*. Bhí na nósanna imeachta íocaíochta atá leagtha amach thuas i bhfeidhm ar feadh na tréimhse sin. Cé nach féidir leis na cleachtais sin ach dearbhú réasúnta agus ní dearbhú iomlán a thabhairt in aghaidh gan cloí go hábhartha leis an Acht, is cosúil gur oibrigh siad go maith, go háirithe, ó tharla nach raibh aon íocaíochtaí déanacha i rith na tréimhse faoi athbhreithniú.

AGUISÍN A

AN DARA CLÁR LE BRAINSÍ ÁIRITHE DLÍ A SCRÚDÚ

D'FHONN H-IAD A ATHCHÓIRIÚ: 2000-2007

FAOFA AG AN RIALTAS 19 NOLLAIG 2000

AN CÓRAS DLÍ

- 1 Rochtain ar an dlí don saoránach agus, go háirithe, éifeachtúlacht fhógairt agus scaipeadh reachtanna agus ionstraimí reachtúla.
- 2 Tréimhsí teorann i gcás caingean.
- 3 Caingne aicmeacha agus caingne ionadaíochta a thionscnaítear ar son leasa an phobail.
- 4 Seach-réiteach díospóidí.
- 5 Dlí Reachtúil: sainchúram an Choimisiúin faoina Chéad Chlár i dtaca le dréachtú agus léirmhíniú reachtúil a chríochnú.

FIANAISE

- 6 Fianaise Fhóiréinseach
- 7 Gnéithe eile de dhlí na fianaise i gcásanna sibhialta agus coiriúla.

DLÍ RIARACHÁIN

- 8 Binsí Fiosrúcháin.
- 9 Achomhairc ó chinntí riaracháin lena n-áirítear athbhreithniú breithiúnach.

DLÍ CEARTA SIBHIALTA

- 10 Dlí Phríobháideachais
 - (i) Príobháideachas agus dlí na tostaobhachta;
 - (ii) Príobháideachas i gcomhthéacs an chórais cheartais choiriúil: saolré taifead coiriúil agus cionta áirithe a scrios den taifead;
 - (iii) Príobháideachas i gcomhthéacsanna institiúideacha áirithe: an láthair oibre; an córas cúraim sláinte; príósúin..

DLÍ COIRIÚIL

- 11 Dlí Dúnbhásaithe
- 12 Cosaintí lena n-áirítear briogadh, cosaint dhlisteanach, éigeantas agus riachtanas.
- 13 Cionta neamhfhorásta
- 14 Nós imeachta i gcásanna coiriúla.
- 15 Ceartas íocshláinteach.
- 16 Dliteanas coiriúil corparáideach.
- 17 Pionóis do mhionchionta.

DLÍ NA NOIBLEAGÁIDÍ

- 18 Dlí torta. Gnéithe den dlí maidir le cúiteamh ar dhíobháil phearsanta.
 19 Dlí conartha. Ionpháirteacht i gconradh agus cearta tríú páirtithe.

MAOIN RÉADACH AGUS PHEARSANTA

- 20 Dlí na n-iontaobhas lena n-áirítear dlí na gcarthanas.
 21 Dlí comharbais.
 22 An dlí maidir le comhthiarnais
 23 Leanfaidh an Coimisiún lena athbhreithniú ginearálta ar dhlí talún agus tíolactha le cúnamh a Ghrúpa Oibre speisialach seasta.

DLÍ TRÁCHTÁLA

- 24 Ó tharla go bhfuil sé beartaithe ag an Rialtas Grúpa Athbhreithnithe Dlí Cuideachtaí reachtúil a bhunú, déanfar athbhreithniú agus scrúdú ar cheisteanna reatha a éiríonn i réimse an dlí tráchtála, mar is cuí.
 25 Eisceachtaí ón bprionsabal *nemo dat quod non habet* maidir le haistriú teidil in earraí.

AN DLÍ AGUS AN TSOCHAÍ FAISNÉISE

- 26 Tráchtáil leictreonach agus an tIdirlíon, de réir mar is cuí ag brath ar ghníomhaíocháí atá nó a bheidh ar bun ag Ranna Rialtais agus go háirithe:
 (i) príobháideacht ar an idirlíon agus criptiúchán.
 (ii) dliteanas soláthróirí seirbhíse.

GRÚPAÍ SOGHONTA AGUS AN DLÍ

- 27 An dlí agus daoine scothaosta, lena n-áirítear cosaint dhlíthiúil daoine scothaosta agus iad ag aistriú sócmhainní agus 'réamhthreoracha cúraim'
 28 An dlí a bhaineann le daoine le míchumais fhisiciúla, intinne nó foghlama, lena n-áirítear ceisteanna inniúlachta, caomhnóireachta agus ceart pósta.

DLÍ TEAGHLAIGH

- 29 Dlí uchtaithe – athbhreithniú ginearálta.
 30 Cearta agus dualgais daoine in aontíos céileachais.

DLÍ IDIRNÁISIÚNTA

- 31 Idirbheartú agus ullmhú comhaontuithe idirnáisiúnta éagsúla, lena n-áirítear a bhforfheidhmiú i ndlí na hÉireann. Tugaimid aird ar leith ar rannpháirtíocht na hÉireann i gcoinbhinsiúin a ullmhaíonn UNIDROIT, UNCITRAL agus Comhdháil na Háige ar Dhlí Príobháideach Idirnáisiúnta.

BILLE FORÁLACHA ILGHNÉITHEACHA

- 32 Leanfaidh an Coimisiún ag ullmhú Bille Athchóirithe Dlí (Forálacha Ilghnéitheacha) bliantúil mar fheithicil le mion-athchóirithe a dhéanamh, ag síneadh thar na brainsí dlí atá clúdaithe sa Chlár.

GINEARÁLTA

Tá sé deacair, ar ndóigh, réamh-mheas a dhéanamh ar athruithe a éileoidh athchóiriú dlí san am atá le teacht. Dá réir sin, is é tuairim an Choimisiúin gur fearr cur leis an liosta ábhar difriúil atá tugtha thuas trína rá má bhíonn gá, de bharr imeachtaí, le hathchóiriú dlí in aon réimse laistigh d'aon cheann de na brainsí dlí atá leagtha amach thuas, go dtabharfaidh an Coimisiún, má bhíonn sé cuí, agus faoi réir theorainneacha a chuid acmhainní, na moltaí riachtanacha chun tosaigh. Tá spéis leanúnach ag an gCoimisiún i gcódaíocht an dlí agus tá sé i gceist aige aghaidh a thabhairt ar cheist na códaíochta i leith ábhar a thiteann laistigh de bhraintí dlí atá leagtha amach sa Chlár seo de réir mar is cuí. Sna réimsí sin ar fad, beidh aird ag an gCoimisiún, má bhíonn sé cuí, ar ghníomhaíochtaí chomhlachtaí oifigiúla eile a bhfuil spéis acu in athchóiriú dlí, ina measc an tSeirbhís Chúirteanna, agus beidh sé réidh le comhoibriú leo.

AGUISÍN B

GRÚPAÍ OIBRE

Mar a nótáladh i gCaibidil 1, faoin *Acht Fán gCoimisiún um Athchóiriú an Dlí 1975*, is féidir leis an gCoimisiún Grúpaí Oibre a chur ar bun chun réimsí ar leith dlí a scrúdú. Chomh maith leis na Grúpaí Oibre, a mbíonn cruinnithe acu ar bhonn rialta le linn shaolré thionscadail ar leith, tá grúpaí *ad hoc* (a mbíonn cruinnithe acu anois agus arís) curtha ar bun freisin ag an gCoimisiún le dul i gcomhairle leo faoi ábhair ar leith.

GRÚPA OIBRE AR DHLÍ TALÚN AGUS DLÍ TÍOLACTHA/RÍOMHTHÍOLACADH

Cuireadh Grúpa Oibre ar Dlí Talún agus Dlí Tíolactha ar bun i 1987, mar fhreagra ar iarratas ón Ard-Aighne go ndéanfadh an Coimisiún scrúdú ar ghnéithe áirithe de dhlí agus cleachtas tíolactha. Mar thoradh ar obair an Ghrúpa Oibre foilsíodh roinnt tuarascálacha. I 2001, rinne an Coimisiún athbhreithniú ar shainordú an Ghrúpa Oibre sin. I bhfianaise thiomantas an Rialtais do ríomh-Rialtas, forbairtí teicneolaíochta go ginearálta agus ríomhThíolacadh a bheith á thabhairt isteach i ndlínsí eile, chuir an Coimisiún Grúpa Oibre ar bun chun tabhairt faoi thionscadal ar ríomhThíolacadh. Bhí an tOllamh John Wylie sásta caibidilí an Ghrúpa a threorú. Cé go bhfuil croí-Ghrúpa Oibre aitheanta beidh roinnt painéal ann freisin de ghrúpaí saineolaíochta níos lú ag plé le míreanna sonracha cosúil le teicneolaíocht faisnéise, cúrsaí riarachán agus nós imeachta (lena n-áirítear eilimintí dlí poiblí) chomh maith le bheith ag clúdach réimsí den dlí ábhartha.

Comhaltaí an Ghrúpa Oibre ar ríomhThíolacadh:

An Breitheamh Uasal Catherine McGuinness (ó mhí Feabhra 2005)
 An Coimisinéir Patricia T Rickard-Clarke
 An Coimisinéir Marian Shanley
 An tOllamh John C W Wylie (Treoraí an Tionscadail)
 Vivienne Bradley, Aturnae
 Raymond Byrne, Stiúrthóir Taighde
 Seamus Carroll, An Roinn Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí
 John Coyle, Bainisteoir IT, An tSeirbhís Chúirteanna
 Patrick Fagan, Aturnae
 Deirdre Fox, Aturnae
 Brian Gallagher, Aturnae
 Frank Lanigan, Aturnae
 Chris Hogan, Cláraitheoir Sinsearach, Clárlann na Talún
 Caroline Kelly, BL
 Deirdre Morris, Aturnae
 Marjorie Murphy, Aturnae
 Tracey O’Keeffe, An Roinn Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí
 John O’Sullivan, Bainisteoir Seirbhísí Faisnéise, Clárlann na Talún
 Doreen Shivnen, BL

Bhí Aoife McCarthy mar Rúnaí/Taighdeoir don Ghrúpa i 2006.

GRÚPA OIBRE AR DHLÍ TIARNA TALÚN AGUS TIONÓNTA

I 2001, chuir an Coimisiún tús le mórthionscadal taighde ar Dhlí Tiarna Talún agus Tionónta d'fhonn moltaí athchóirithe a dhéanamh a chuireadh comhdhlúthú na reachtaíochta tiarna talún agus tionónta atá ann cheana féin, dréacht-Bhille san áireamh. Tá na tionscadail atá ar bun ag an nGrúpa Oibre sin á dtreorú isteach ag an Ollamh John Wylie. Is cleachtóirí le taithe agus ionadaithe ón Roinn Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí agus ón Roinn Comhshaoil agus Rialtais Áitiúil atá ina gcomhaltaí den Ghrúpa Oibre.

Comhaltaí an Ghrúpa Oibre ar Dhlí Tiarna Talún agus Tionónta

An Breitheamh Uasal Catherine McGuinness (ó mhí Feabhra 2005)
An Coimisinéir Patricia T Rickard-Clarke
An tOllamh John C W Wylie (Treoraí an Tionscadail)
John F Buckley, Iar-Bhreitheamh de chuid na Cúirte Cuarda
Ruth Cannon, BL
Ernest Farrell, Aturnae
Patrick Fagan, Aturnae
Colin Keane, Aturnae
Michael McGrath, SC
Sheila McMahon, An Roinn Comhshaoil agus Rialtais Áitiúil
Gavin Ralston, SC
Regina Terry, BL, An Roinn Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí
John Walsh, Aturnae

Bhí Aoife McCarthy mar Rúnaí/Taighdeoir don Ghrúpa i 2006.

GRÚPA OIBRE AR CHOIMPLÉISC ÁRASÁN AGUS FHORBAIRTÍ ILAONAD:

I 2003 chuir an Coimisiún Grúpa Oibre ar bun chun cabhrú leis agus é ag plé le ceist Choimpléisc Árasán agus Fhorbairtí Ilaonad. Tharla sé sin tar éis caibidlí leis an Roinn Comhshaoil, Oidhreacht agus Rialtais Áitiúil.

Members of Working Group on Multi Unit Developments

An Breitheamh Uasal Catherine McGuinness (ó mhí Feabhra 2005)
An Coimisinéir Patricia T Rickard-Clarke
An tOllamh John C W Wylie (Treoraí an Tionscadail)
Sheena M Beale, Aturnae
Brian M Gallagher, Aturnae
Siobhan Kirwan, Príomhfheidhmeannach, O'Dwyer Property Management Limited
Sheila McMahon, An Roinn Comhshaoil, Oidhreacht agus Rialtais Áitiúil (a tháinig in áit Nuala McLoughlin)
Rory O'Donnell, Aturnae
Jerry Sheehan, Aturnae
Patrick Sweetman, Aturnae

Bhí Aoife McCarthy mar Rúnaí/Taighdeoir don Ghrúpa i 2006

GRÚPA COMHAIRLEACH AR CHEARTA AGUS DUALGAIS DHAOINE IN AONTÍOS CÉILEACHAIS

I rith 2002, bunaíodh grúpa comhairleach *ad hoc* chun teacht ar chinneadh faoi scóip an tionscadail seo, agus bhí comhaltaí an ghrúpa páirteach freisin i seimineár agus caibidil i mí na Nollag eagraithe ag an gCoimisiún. I 2004, d'fhoilsigh an Coimisiún *Páipéar Comhairliúcháin ar Dhaoine in Aontíos Céileachais*. I 2005, bhunaigh an Coimisiún grúpa nua ad hoc i gcomhthéacs ullmhúcháin Tuarascála ar an réimse seo.

Comhaltaí an Ghrúpa Ad Hoc ar Chearta agus Dualgais Dhaoine in Aontíos Céileachais

An Breitheamh Uasal Catherine McGuinness
 An Coimisinéir Patricia T Rickard-Clarke
 An Coimisinéir Marian Shanley
 Raymond Byrne, Stiúrthóir Taighde
 Hugh Cunnam, Aturnae, An Bord um Chúnaimh Dlíthiúil
 Margaret Dromey, Treoir
 Rosemary Horgan, Aturnae
 Mary Lloyd, Comhordaitheoir, An tSeirbhís Eadrána Teaghlaigh
 An Breitheamh Onórach Catherine McGuinness
 Paul McCarthy, BL
 Muriel Walls, Aturnae
 Úna Woods, Ollscoil Luimnigh

Bhí Catherine Ellen-O'Keefe mar Rúnaí don Ghrúpa i 2006.

GRÚPA COMHAIRLEACH AR DHAOINE FÁSTA SOGHONTA: INNIÚLACHT

I 2005, bhunaigh an Coimisiún Grúpa Comhairleach i gcomhthéacs ullmhúcháin Tuarascála ar Dhaoine Fásta Soghonta: Inniúlacht

Comhaltaí an Ghrúpa Ad Hoc ar Dhaoine Fásta Soghonta: Inniúlacht

An Breitheamh Uasal Catherine McGuinness
 An Coimisinéir Patricia T Rickard-Clarke
 An Coimisinéir Marian Shanley
 Raymond Byrne, Stiúrthóir Taighde
 Noel A Doherty, An tSeirbhís Chúirteanna
 Iris Elliott, Comhairleoir Sinsearach Polasaí agus Gnóthaí Poiblí, An tÚdarás Náisiúnta Míchumais
 Magaret McGreevy, Aturnae Ginearálta
 Dr Shaun O'Keefe, Léachtóir Cliniciúil, Ollscoil na hÉireann, Gaillimh (OÉG)

Orla Joyce acted as Secretary to the Group in 2006.

GRÚPA OIBRE AR CHOMHDHLÚTHÚ AGUS ATHCHÓIRIÚ NA NACHTANNA CÚIRTEANNA

I mí na Samhna 2005, bhunaigh an Coimisiún Grúpa Oibre ar Chomhdhlúthú agus Athchóiriú na nAchtanna Cúirteanna. Is comhthionscadal é seo ina bhfuil an Coimisiún, an Roinn Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí agus an tSeirbhís Cúirteanna páirteach.

Comhaltaí an Ghrúpa Oibre ar Chomhdhlúthú agus Athchóiriú na nAchtanna Cúirteanna

An Breitheamh Uasal Catherine McGuinness

An Coimisinéir Patricia T Rickard-Clarke

Raymond Byrne, Stiúrthóir Taighde

An Breitheamh Hugh Geoghegan, Breitheamh de chuid na Cúirte Uachtaraí

An tUasal Noel Rubotham, Stiúrthóir Athchóirithe agus Forbartha, An tSeirbhís Chúirteanna

An tUasal Robert Browne, Ard-Rúnaí Cúnta, An Roinn Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Athchóirithe Dlí

Dr Hilary Delany, Scoil an Dlí, Coláiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath

An tUasal Ben Ó Floinn, Abhcóide

Bhí Claire Bruton mar Rúnaí/Taighdeoir don Ghrúpa i 2006.

AGUISÍN C

COMHDHÁLACHA AGUS CUAIRTEANNA

Mar atá pléite i gCaibidil 1, bíonn Coimisinéirí ag freastal ar agus ag glacadh páirt go rialta i seimineáir agus comhdhálacha poiblí ar réimsí taighde bainteach leis an Dara Clár agus le Clár Rollach Oibre an Choimisiúin. Coinnítear teagmhálacha le comhlachtaí athchóirithe dlí freisin trí fhreastal ar sheimineáir ábhartha agus trí aíocht a dhéanamh ar chuaiirteanna ó chomhlachtaí athchóirithe dlí eile. Seo a leanas riar de na comhdhálacha ar ar fhreatail – agus caibidlí seachtracha eile a stiúraigh- Coimisinéirí agus taighdeoirí i 2006. I mórán cásanna, bhí páipéir a thabhairt maidir le hobair an Choimisiúin i gceist.

- 17 Febrúary** (OÉ Gaillimh) *Caomhnóireacht: Struchtúr Nua do Dhaoine Fásta Soghonta: Moltaí an Choimisiúin um Athchóiriú an Dlí*
- 20 Feabhra** (Londain) *Léacht Athchóirithe Dlí Scarman* (freastal)
- 29 Márta** (Londain) Comhdháil Rachmais an Teaghlaigh Domhanda Éire – *Baile Nádúrtha do Charthanais: Tuairisc chun dáta ar threochtaí rialála in Éirinn inniu*
- 30 Márta** (Baile Átha Cliath) Coláiste Síciatraithe na hÉireann *Daoine Fásta Soghonta agus an Dlí*
- 10-13 Aibreán** (Sydney) Gníomhaireachtaí Athchóirithe Dlí na hAstraláise (ALREC) *Comhdháil Bhliantúil Athchóirithe Dlí* (an tUachtarán agus Coimisinéir lánaimseartha i láthair)
- 13 Aibreán** (Sydney) Oifig an Chaomhnóra Phoiblí, Oifig an Iontaobhaí Phoiblí agus Bord Caomhnóireachta (caibidil ar shamhail chaomhnóireachta)
- 29 Bealtaine** (Luimneach) Comhdháil IAVI *ríomh-Thíolacadh*
- 5 Meitheamh** (Londain) Comhdháil C5 ar Chaingne Aicmí san Eoraip *Tuarascáil Choimisiúin Athchóirithe Dlí na hÉireann ar Chaingne Ilpháirtí*
- 5-7 Meitheamh** (Londain) Public Guardianship Conference (attended by President and full-time Commissioner) Comhdháil Chaomhnóireachta Phoiblí (an tUachtarán agus Coimisinéir lánaimseartha i láthair)
- 14 Meitheamh** (Baile Átha Cliath) Comhdháil Chumann Seaneolaíochta na hÉireann
- 15 Meitheamh** (Baile Átha Cliath) An tÚdarás Náisiúnta Míchumais *Inniúlacht agus Daoine Fásta Soghonta: Léargas Náisiúnta*
- 16 Meitheamh** (An Cábhán) HSE Lá Feasachta ar Mhíúsáid Dhaoine Scothaosta
- 29 Meitheamh** (Baile Átha Cliath) Commission meeting with Working Group on Domestic Partnerships (chair: Anne Colley) Cruinniú ag an gCoimisiún le Grúpa Oibre ar Chomhpháirtíochtaí Baile (cath: Anne Colley)

- 26 Iúil** (Baile Átha Cliath) Foilsiú *Treoirlínte do Ionchúisitheoirí* an Stiúrthóra Ionchúiseamh Phoiblí (seoladh foirmiúil ag an Uachtarán)
- 4 Meán Fómhair** 2006 (Keele) Comhdháil Chumann na Scoláirí Dlí *Tionchar Sóisialach Athchóiriú Dlí*
- 8 Meán Fómhair** (Baile Átha Cliath) Comhdháil Gearmánach-Béarla *Aontíos Céileachais*
- 14 Meán Fómhair** 2006 Aonad Rialála Níos Fearr, Roinn an Taoisigh *Seimineár Comhairliúcháin ar Achomhairc Rialála* (an tUachtarán, Coimisinéir lánaimseartha agus Stiúrthóir Taighde i láthair.
- 17 Deireadh Fómhair** *Cur i láthair ag an gCoimisiún do Chomhchoiste Dlí agus Cirt, Comhionannais agus Cosanta an Oireachtais ar Bhille um Athchóiriú Dlí Talún agus Tíolactha 2006*
- 25 Deireadh Fómhair** 2006 (Port Laoise) Cónaidhm Náisiúnta Comhlachtaí Deonacha *Inniúlacht i gcomhthéacs Acht Meabhair-Shláinte 2001*
- 3 Samhair** (Baile Átha Cliath) Cumann na Suirbhéirí Cairte *ríomh-Thíolacadh*
- 23 Samhain** An Coimisiún ag bualadh le breithiúna de chuid na Macadóine
- 1 Nollaig** (Baile Átha Cliath) Comhdháil Bhliantúil an Choimisiúin um Athchóiriú an Dlí 2006 *Aontíos Céileachais*
- 5 Nollaig** 2006 (Baile Átha Cliath) Cumann Barra Aturnaetha Bhaile Átha Cliath *Tuairisc chun dáta ar Dlí Talún agus ríomhThíolacadh*

AGUISÍN D

FOILSEACHÁIN AN CHOIMISIÚIN UM ATHCHÓIRIÚ AN DLÍ

- An Chéad Chlár chun Brainsí Áirithe den Dlí a Scrúdú D'fhonn iad a Athchóiriú (Nollaig 1976) (PrL 5984)*
Páipéar Oibre Uimh 1-1977, An Dlí Maidir le Dlíteanas Tógálaithe, Díoltóirí agus Léasóirí i leith Caighdeán agus Feiliúnacht Áitreabh (Meitheamh 1977)
Páipéar Oibre Uimh 2-1977, An Dlí Maidir le Lánaois, Aois le Pósadh agus Roinnt Ábhar Gaolmhar (Samhain 1977)
Páipéar Oibre Uimh 3-1977, Dlíteanas Sibhialta i leith Ainmhithe (Samhain 1977)
An Chéad Thuarascáil (Bhliantúil) (1977) (PrL 6961)
Páipéar Oibre Uimh 4-1978, An Dlí Maidir le Sárú Gealltanais Pósta (Samhain 1978)
Páipéar Oibre Uimh 5-1978, An Dlí Maidir le Caidreamh Collaí agus Mealladh agus Tearmannú Céile (Nollaig 1978)
Páipéar Oibre Uimh 6-1979, An Dlí Maidir le Meabhlú agus Mealladh agus Tearmannú Linbh (Feabhra 1979)
Páipéar Oibre Uimh 7-1979 An Dlí Maidir le Cailliúint Caidrimh Céile agus Cailliúint Seirbhísí Linbh (Márta 1979)
Páipéar Oibre Uimh 8-1979, Athbhreithniú Breithiúnach ar Ghníomh Riaracháin: Fadhb na Leigheasanna (Nollaig 1979)
An Dara Thuarascáil (Bhliantúil) (1978/79) (PrL 8855)
Páipéar Oibre Uimh 9-1980 An Riail in Aghaidh Clostráichta (Aibreán 1980)
An Tríú Thuarascáil (Bhliantúil) (1980) (PrL 9733)
An Chéad Thuairisc ar Dlí Teaghligh – Caidreamh Collaí, Meabhlú agus Tearmannú Céile nó Linbh, Cailliúint Caidreamh Céile, Díobháil Phearsanta do Leanbh, Meabhlú Linbh, Maoin Phósta agus Sárú Gealltanais Phósta (LRC 1-1981) (Márta 1981)
Páipéar Oibre Uimh 10-1981 Sainchónaí agus Gnáthchónaí mar Ghnéithe Nasctha in Easaontacht na nDlíthe (Meán Fómhair 1981)
An Ceathrú Thuarascáil (Bhliantúil) (1981) (Pl 742)
Tuarascáil ar Dhlíteanas Sibhialta i leith Ainmhithe (LRC 2-1982) (Bealtaine 1982)
Tuarascáil ar Áitribh Lochtacha (LRC 3-1982) (Bealtaine 1982)
Tuarascáil ar Neamhdhlisteanacht (LRC 4-1982) (Meán Fómhair 1982)
An Cúigiú Thuarascáil (Bhliantúil) (1982) (Pl 1795)
Tuarascáil ar Lánaois, Aois Phósta agus Roinnt Ábhar Nasctha (LRC 5-1983) (Aibreán 1983)
Tuarascáil ar Aiseag Chearta an Phósta, agus Ábhair Ghaolmhara (LRC 6-1983) (Samhain 1983)
Tuarascáil ar Shainchónaí agus Gnáthchónaí mar Ghnéithe Nasctha in Easaontacht na nDlíthe (LRC 7-1983) (Nollaig 1983)
Tuarascáil ar Cholscaradh agus Abhair Ghaolmhara (LRC 8-1983) (Nollaig 1983)
An Séú Thuarascáil (Bhliantúil) (1983) (Pl 2622)
Tuarascáil ar Neamhniú Pósta (LRC 9-1984) (Deireadh Fómhair 1984)
Páipéar Oibre Uimh 11-1984 Aitheantas do Cholscarthaí agus Scarthaí Eachtracha (Deireadh Fómhair 1984)
An Seachtú Thuarascáil (Bhliantúil) (1984) (Pl 3313)
Tuarascáil ar Aitheantas do Cholscarthaí agus Scarthaí Eachtracha (LRC 10-1985) (Aibreán 1985)
Tuarascáil ar Fhuaidireacht agus Cionta Gaolmhara (LRC 11-1985) (Meitheamh 1985)
Tuarascáil ar Choinbhinsiún na Háige ar Ghnéithe Sibhialta de Fhuadach Leanbh Idirnáisiúnta agus Roinnt Ábhar Gaolmhar (LRC 12-1985) (Meitheamh 1985)
Tuarascáil ar Inniúlacht agus Inordaitheacht Céilí mar Fhinnéithe (LRC 13-1985) (Iúil 1985)
Tuarascáil ar Chionta faoi Achtanna Póilíní Bhaile Átha Cliath agus Cionta Gaolmhara (LRC 14-1985) (Iúil 1985)
Tuarascáil ar Chonarthaí Mionaoiseach (LRC 15-1985) (August Lúnasa 1985)
Tuarascáil ar Choinbhinsiún na Háige ar Fhianaise a Thógáil Thar Lear i gCúrsaí Sibhialta nó Tráchtála (LRC 16-1985) (Lúnasa 1985)
Tuarascáil ar Dhlíteanas Mionaoiseach i dTort agus Dlíteanas Tuismitheoirí as Damáiste Déanta ag Mionaoisigh (LRC 17-1985) (Meán Fómhair 1985)
Tuarascáil ar Dhlíteanas Dhaoine le Míchumas Intinne i dTort (LRC 18-1985) (Meán Fómhair 1985)
Tuarascáil ar Ghnéithe Dlí Idirnáisiúnta d'Inniúlacht Phósta agus Rogha Dlí in Imeachtaí Neamhnihe Pósta (LRC 19-1985) (Deireadh Fómhair 1985)
Tuarascáil ar Dhlínse in Imeachtaí Neamhnihe Pósta, Aitheantas d'Fhóraithní Eachtracha Neamhnihe Pósta, agus Coinbhinsiún na Háige ar Cheiliúradh agus Aitheantas do Bhailíocht Póstaí (LRC 20-1985) (Deireadh Fómhair 1985)

- An tOchtú Tuarascáil (Bhlíantúil) (1985) (PI 4281)
 Tuarascáil ar Reachta na dTréimhsí: Éilimh i Leith Díobhála Neamhfholasa Pearsanta (LRC 21-1987) (Meán Fómhair 1987)
 Páipéar Comhairliúcháin ar Eigniú (December/Nollaig 1987)
 Tuarascáil ar Sheirbheáil Doiciméad Thar Lear re Imeachtaí Sibhialta – Coinbhinsiún na Háige (LRC 22-1987) (Nollaig 1987)
 Tuarascáil ar Ghlacadh Maoine Goidte (LRC 23-1987) (Nollaig 1987)
 An Naoú Tuarascáil (Bhlíantúil) (1986-1987) (PI 5625)
 4.01 Tuarascáil ar Éigniú agus Cionta Bainteacha (LRC 24-1988) (Bealtaine 1988)
 Tuarascáil ar an Riail in Aghaidh Clostrácha i gCásanna Sibhialta (Meán Fómhair 1988)
 Tuarascáil ar Dhamáiste Mailíseach (LRC 26-1988) (Meán Fómhair 1988)
 Tuarascáil ar Bhailiú Fiacha: (1) An Dlí Maidir le Sirriamaí (LRC 27-1988) (Deireadh Fómhair 1988)
 An Deichiú Tuarascáil (Bhlíantúil) (1988) (PI 6542)
 Tuarascáil ar Bhailiú Fiacha: (2) Forchoimeád Teidil (LRC 28-1988) (Aibreán 1989)
 Tuarascáil ar Aitheantas d'Fhóraithní Uchtaithe Eachtracha (LRC 29-1989) (Meitheamh 1989)
 Tuarascáil ar Dhlí Talún agus Dlí Tíolactha: (1) Moltaí Ginearálta (LRC 30-1989) (Meitheamh 1989)
 Páipéar Comhairliúcháin ar Mhí-úsáid Gnéis Leanaí (Lúnasa 1989)
 Tuarascáil ar Dhlí Talún agus Dlí Tíolactha: (2) Cumhachtaí Aturnae Buanseasmhacha (LRC 31-1989) (Deireadh Fómhair 1989)
 An tAonú Tuarascáil (Bhlíantúil) Déag (1989) (PI 7448)
 Tuarascáil ar Mhí-úsáid Gnéis Leanaí (LRC 32-1990) (Meán Fómhair 1990)
 Tuarascáil ar Chionta Gnéis in Aghaidh Daoine le Míchumas Intinne (LRC 33-1990) (Meán Fómhair 1990)
 Tuarascáil ar Mhionna agus Dearbhascaí (LRC 34-1990) (Nollaig 1990)
 Tuarascáil ar Fháiltais ó Choiriúlacht a Choigistiú (LRC 35-1991) (Eanáir 1991)
 Páipéar Comhairliúcháin ar an Dlí Sibhialta Clúmhíllte (Márta 1991)
 Tuarascáil ar Choinbhinsiún na Háige ar Chomharbas ar Eastáit Dhaoine Marbha (LRC 36-1991) (Bealtaine 1991)
 An Dara Tuarascáil (Bhlíantúil) Déag (1990) (PI 8292)
 Páipéar Comhairliúcháin ar Dhíspeagadh Cúirte (Iúil 1991)
 Páipéar Comhairliúcháin ar Choir an Leabhail (Lúnasa 1991)
 Tuarascáil ar Innéacsú Fíneálacha (LRC 37-1991) (Deireadh Fómhair 1991)
 Tuarascáil ar an Dlí Sibhialta Clúmhíllte (LRC 38-1991) (Nollaig 1991)
 Tuarascáil ar Dhlí Talún agus Dlí Tíolactha: (3) An Priacal ag Dul ón Díoltóir go dtí an Ceannaitheoir (LRC 39-1991) (Nollaig 1991); (4) Seirbheáil Fógraí Comhlíonta (LRC 40-1991) (Nollaig 1991)
 An Tríú Tuarascáil (Bhlíantúil) Déag (1991) (PI 9214)
 Tuarascáil ar Choir an Leabhail (LRC 41-1991) (Nollaig 1991)
 Tuarascáil ar Choinbhinsiún na Náisiún Aontaithe (Vienna) ar Chonarthaí Idirnáisiúnta Díol Earraí 1980 (LRC 42-1992) (Bealtaine 1992)
 Tuarascáil ar an Dlí Maidir le Mímhacántacht (LRC 43-1992) (Meán Fómhair 1992)
 Dlí Talún agus Dlí Tíolactha: (5) Tuilleadh Moltaí Ginearálta (LRC 44-1992) (Deireadh Fómhair 1992)
 Páipéar Comhairliúcháin ar Dhaoradh (Márta 1993)
 Páipéar Comhairliúcháin ar Dhlíteanas Áititheoirí (Meitheamh 1993)
 An Ceathrú Tuarascáil (Bhlíantúil) Déag (1992) (PN 0051)
 Tuarascáil ar Chionta Neamh-mharfacha in Aghaidh an Duine (LRC 45-1994) (Feabhra 1994)
 Páipéar Comhairliúcháin ar Chúirteanna Teaghlaigh (Márta 1994)
 Tuarascáil ar Dhlíteanas Áititheoirí (LRC 46-1994) (Aibreán 1994)
 Tuarascáil ar Dhíspeagadh Cúirte (LRC 47-1994) (Meán Fómhair 1994)
 An Cúigiú Tuarascáil (Bhlíantúil) Déag (1993) (PN 1122)
 Tuarascáil ar Choinbhinsiún na Háige ag Cur Deireadh le Riachtanas na Dlíthiúlachta do Dhoiciméid Phoiblí Eachtracha (LRC 48-1995) (Feabhra 1995)
 Páipéar Comhairliúcháin ar Mheisce mar Chosaint ar Chion Coiriúil (Feabhra 1995)
 Tuarascáil ar Leasanna Díoltóra agus Ceannaitheora i dTalamh i rith na tréimhse idir Conradh agus Comhlíonadh (LRC 49-1995) (Aibreán 1995)
 Scrúdú ar Dhlí Bannaí (LRC 50-1995) (Lúnasa 1995)
 An Séú Tuarascáil (Bhlíantúil) Déag (1994) (PN 1919)
 Tuarascáil ar Mheisce (LRC 51-1995) (Samhain 1995)
 Tuarascáil ar Chúirteanna Teaghlaigh (LRC 52-1996) (Márta 1996)
 An Séú Tuarascáil (Bhlíantúil) Déag (1995) (PN 2960)
 Tuarascáil ar Dhaoradh (LRC 53-1996) (Lúnasa 1996)

- Páipéar Comhairliúcháin ar Príobháideachas: Faire agus Idircheapadh Cumarsáide **(Meán Fómhair 1996)**
 Tuarascáil ar Dhíobháil Pearsanta: Íocaíochtaí Tréimhsíúla agus Socraithe Struchtúrtha **(LRC 54-1996) (Nollaig 1996)**
 An tOchtú Tuarascáil (Bhliantúil) Déag **(1996) (PN 3760)**
- Páipéar Comhairliúcháin ar Fhorfheidhmiú Thuarascáil na Háige ar Chosaint Leanaí agus Comhoibriú i Leith Uchtaithe Idirthíre, 1993 **(Meán Fómhair 1997)**
 Tuarascáil ar Choinbhinsiún Unidroit ar Ábhair Chultúrtha Goidte nó Easpórtáilte go Mídhleathach **(LRC 55-1997) (Deireadh Fómhair 1997)**
 Tuarascáil ar Dhlí Talún agus Dlí Tíolactha, (6) Tuilleadh Moltaí Ginearálta lena n-áirítear forghníomhú gníomhas **(LRC 56-1998) (Bealtaine 1998)**
 Páipéar Comhairliúcháin ar Dhamáistí Forthromaithe, Eiseamláireacha agus Aiseagtha **(Bealtaine 1998)**
 An Naoú Tuarascáil (Bhliantúil) Déag **(1997) (PN 6218)**
 Tuarascáil ar Phríobháideachas: Faire agus Idircheapadh Cumarsáide **(LRC 57-1998) (Meitheamh 1998)**
 Tuarascáil ar Fhorfheidhmiú Choinbhinsiún na Háige ar Chosaint Leanaí agus Comhoibriú i Leith Uchtaithe Idirthíre, 1993 **(LRC 58-1998) (Meitheamh 1998)**
 Páipéar Comhairliúcháin ar Reachtanna na dTréimhsí: Éilimh i gConradh agus i dTort i Leith Dhamáiste Fhollasaigh (Seachas Díobháil Phearsanta) **(Samhain 1998)**
 An Fichiú Tuarascáil (Bhliantúil) **(1998) (PN 7471)**
 Páipéar Comhairliúcháin ar Dhréachtadh agus Léirmhíniú Reachtúil: Caint Shoiléir agus an Dlí **(LRC CP14-1999) (Iúil 1999)**
 Páipéar Comhairliúcháin ar Alt 2 den Acht um Dhliteanas Sibhialta (Leasú), 1964: Asbhainteacht Sochar Comhthaobhach as Dámhachtainí Damáistí **(LRC CP15-1999) (Lúnasa 1999)**
 Tuarascáil ar Chamhlacadh **(LRC 59-1999) (Deireadh Fómhair 1999)**
 An tAonú Tuarascáil (Bhliantúil) is Fiche **(1999) (PN 8643)**
 Tuarascáil ar Dhamáistí Forthromaithe, Eiseamláireacha agus Aiseagtha **(LRC 60-2000) (Lúnasa 2000)**
 An Dara Clár chun brainsí áirithe den dlí a scrúdú d'fhonn iad a athchóiriú: 2000-2007 **(PN 9459) (Nollaig 2000)**
 Páipéar Comhairliúcháin ar Dhlí Thréimhsí Teorann i gcás Caingean ag éirí as Mí-úsáid Neamhghnéasach Leanaí **(LRC CP16-2000) (Meán Fómhair 2000)**
 Tuarascáil ar Dhréachtadh agus Léirmhíniú Reachtúil: Caint Shoiléir agus an Dlí **(LRC 61-2000) (Nollaig 2000)**
 Tuarascáil ar an Rial i gcoinne Suthaineachtaí agus Rialacha Gaolmhara **(LRC 62-2000) (Nollaig 2000)**
 Tuarascáil ar Athrú Iontaobhas **(LRC 63-2000) (Nollaig 2000)**
 Tuarascáil ar Reachtanna na dTréimhsí: Éilimh i gConradh agus i dTort i Leith Dhamáiste Fhollasaigh (Seachas Díobháil Phearsanta) **(LRC 64-2001) (Márta 2001)**
 Páipéar Comhairliúcháin ar Dhúnbhású: Eilimint na hIntinne i nDúnmharú **(LRC CP17-2001) (Márta 2001)**
 Seimineár ar Pháipéar Comhairliúcháin ar Dhúnbhású: Eilimint na hIntinne i nDúnmharú **(LRC SP 1-2001)**
 An Tríú Tuarascáil (Bhliantúil) is Fiche **(2000) (PN 10629)**
 Páipéar Comhairliúcháin ar Phionóis do Mhionchionta **(LRC CP18-2002) (Márta 2002)**
 Páipéar Comhairliúcháin ar Achomhairc Ionchúisimh i gCásanna a Thionscnaítear ar Dhíotáil **(LRC CP19-2002) (Bealtaine 2002)**
 Tuarascáil ar Innéacsú Fíneálacha: Abhbhreithniú ar Fhorbairtí **(LRC 65-2002) (Iúil 2002)**
 An Tríú Tuarascáil (Bhliantúil) is Fiche **(2001) (PN 11964)**
 Tuarascáil ar Éasúintí agus Brabúis a Prendre a Fháil trí Rúradh **(LRC 66-2002) (Nollaig 2002)**
 Tuarascáil ar Theideal trí Sheilbh Chodarsnach ar Thalamh **(LRC 67-2002) (Nollaig 2002)**
 Tuarascáil ar Alt 2 den Acht um Dhliteanas Sibhialta (Leasú), 1964: Asbhainteacht Sochar Comhthaobhach as Dámhachtainí Damáistí **(LRC 68-2002) (Nollaig 2002)**
 Páipéar Comhairliúcháin ar Nós Imeachta Athbhreithniú Breithiúnais **(LRC CP20-2003) (Eanáir 2003)**
 Tuarascáil ar Phionóis do Mhionchionta **(LRC 69-2003) (Feabhra 2003)**
 Páipéar Comhairliúcháin ar Thionóntachtaí Gnó **(LRC CP 21-2003) (Márta 2003)**
 Tuarascáil ar Dlí Talún agus Dlí Tíolactha: (7) Cúnaint Dhearfa ar Thalamh Ruilse agus Moltaí Eile **(LRC 70-2003) (Márta 2003)**
 Páipéar Comhairliúcháin ar Fiosrúcháin Poiblí Lena nÁirítear Binsí Fiosrúcháin **(LRC CP 22 – 2003) (Márta 2003)**
 Páipéar Comhairliúcháin ar an Dlí agus Daoine Scothaosta **(LRC CP 23 – 2003) (Meitheamh 2003)**
 Tuarascáil ar Ionchúisitheoir Fioscach agus Cúirt Cánach **(LRC CP 24 – 2003) (Iúil 2003)**
 Páipéar Comhairliúcháin maidir le Dlithíocht Ilpháirtí (Caingne Aicmeacha) **(LRC CP 25 – 2003) (Iúil 2003)**
 Páipéar Comhairliúcháin ar Mharú Corparáideach **(LRC CP 26 – 2003) (Deireadh Fómhair 2003)**
 Páipéar Comhairliúcháin ar Dhúnbhású: Briogadh a Phléadáil **(LRC CP 27 – 2003) (Deireadh Fómhair 2003)**
 Seimineár ar Pháipéar Comhairliúcháin: An Dlí agus Daoine Scothaosta **(LRC SP 2-2003) (Samhain 2003)**

An Ceathrú Tuarascáil (Bliantúil) is Fiche (2002)

Páipéar Comhairliúcháin ar Dhlí Ginearálta Thiarna Talún agus Tionónta (LRC CP 28 – 2003) (Nollaig 2003)

Tuarascáil ar Nós Imeachta Athbhreithniú Breithiúnach (LRC 71-2004) (Feabhra 2004)

Páipéar Comhairliúcháin ar Bhunú Bhunachar Sonraí DNA (LRC CP 29-2004) (2004)

Páipéar Comhairliúcháin ar Mhorgáistí Breithiúnais (LRC CP 30-2004) (Márta 2004)

Páipéar Comhairliúcháin ar Bhosca Déirce na Cúirte (LRC CP 31-2004) (Márta 2004)

Páipéar Comhairliúcháin ar Chearta agus Dualgais Dhaoine in Aontíos Céileachais (LRC CP 32-2004) (Aibreán 2004)

Páipéar Comhairliúcháin ar Achomhairc Ionchúisimh ó Phianbhreitheanna Ró-bhoga sa Chúirt Dúiche (LRC CP 33-2004) (Meitheamh 2004)

An Cúigiú Tuarascáil (Bhliantúil) is Fiche (2003) (Iúil 2004)

Páipéar Comhairliúcháin ar Athchóiriú agus Nuachóiriú ar Dlí Talún agus Dlí Tíolactha (LRC CP 34-2004) (Deireadh Fómhair 2004)

Tuarascáil ar Ionchúisitheoir Fioscach agus Cúirt Cánach (LRC 72 – 2004) (Nollaig 2004)

Páipéar Comhairliúcháin ar Dlí Iontaobhas – Moltaí Ginearálta (LRC CP 35-2005) (Feabhra 2005)

Páipéar Comhairliúcháin ar Dlí Iontaobhas Carthanais – Moltaí Ginearálta (LRC CP 36-2005) (Feabhra 2005)

An Séú Tuarascáil (Bhliantúil) is Fiche (2004) (Márta 2005)

Páipéar Comhairliúcháin ar Dhaoine Fásta Soghonta agus an Dlí: Inniúlacht (LRC CP 37-2005) (Bealtaine 2005)

Tuarascáil ar Fhiosrúcháin Phoiblí Lena nÁirítear Binsí Fiosrúcháin (LRC 73-2005) (Bealtaine 2005)

Tríochoa Bliain d'Áthchóiriú Dlí 1975-2005 (Léacht ag an mBreitheamh Uasal Ronan Keane chun Cothrom 30 bliain bhunú an Choimisiúin a chomóradh) (Meitheamh 2005)

Tuarascáil ar Athchóiriú agus Nuachóiriú Dlí Talún agus Dlí Tíolactha (LRC 74-2005) (July 2005)

Tuarascáil ar Bhosca Déirce na Cúirte: Promhadh Ciontóirí (LRC 75-2005) (Meán Fómhair 2005)

Tuarascáil ar Dhlíthíocht Ilpháirtí (LRC 76-2005) (Meán Fómhair 2005)

Tuarascáil ar Mharú Corparáideach (LRC 77-2005) (Deireadh Fómhair 2005)

Tuarascáil ar Bhunú Bhunachar Sonraí DNA (LRC 78-2005) (Samhain 2005)

Páipéar Comhairliúcháin ar Struchtúir Dhlíthiúla do Charthanais (LRC CP 38-2005) (Nollaig 2005)

Tuarascáil ar Ríomh-Thíolacadh: Samhaltú Chóras Tíolactha na hÉireann (LRC 79-2006) (Aibreán 2006)

Páipéar Comhairliúcháin ar Éigeantas agus Riachtanas (LRC CP 39-2006) (Aibreán 2006)

Tuarascáil ar Iontaobhais Charthanais agus Struchtúir Dhlíthiúla do Charthanais (LRC 80-2006) (Deireadh Fómhair 2006)

Páipéar Comhairliúcháin ar Ionpháirteacht i gConradh: Cearta Tríú Páirtí (LRC CP 40-2006) (Samhain 2006)

An Seachtú Tuarascáil (Bliantúil) Is Fiche (2005) (Samhain 2006)

Tuarascáil ar Achomhairc Ionchúisimh agus Éisteachtaí Réamhthrialacha (LRC 81-2006) (Samhain 2006)

Páipéar Comhairliúcháin ar Chosaint Dhlísteanach (LRC CP 41-2006) (Samhain 2006)

Tuarascáil ar Chearta agus Dualgais Dhaoine in Aontíos Céileachais (LRC 82-2006) (Nollaig 2006)

Tuarascáil ar Dhaoine Fásta Soghonta agus an Dlí (LRC 83-2006) (Nollaig 2006)

Páipéar Comhairliúcháin ar Fhorbairtí Ilaonad (LRC CP 42-2006) (Nollaig 2006)

